Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 1—Vol. LIX. Friday, 13th January, 1961 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR PENCE

Transfer Of Power To Africans Inevitable

INDIAN PAPER ADVISES RHODESIA : COME TO TERMS WITH AFRICANS

"Indian Opinion" India Service

NEW DELHI:—Commenting on the resignation of Sir Robert Tredgold, the Chief Justice of the Rhodesian Federation and the unrest and rioting in Southern Rhodesia, the *Hindu*, of Madras, wrote recently: "In fact the time has come for the European settlers in Rhodesia to recognise the inevitability of a transfer of power to the representatives of the Africans...The Southern Rhodesian European extremists have a great sympathy for the practitioners of *apartheid* but plans for a link-up with South Africa may not be easy of achievement in the world today. The only wise course is for the settlers to come to terms with African nationalism and that without any further loss of time.

The following is the full text of the comment:

The resignation of Sir Robert Tredgold, Chief Justice of the Rhodesian Federation, is an event of great importance and one calculated to cause concern both to Sir Roy Welensky, Federal Premier, and Sir Edgar Whitehead, the Premier of Southern Rhodesia. Recently there has been serious rioting in Southern Rhodesia as a result of deep unrest among the Africans. Sir Edgar has decided to deal with it by making a show of European strength and by passing repressive legislation. Many Africans who cannot find land to work upon are drifting to the towns and now Sir Edgar is putting them in prison or driving them out of the towns for being vagrants. They are vagrants owing to no fault of theirs. The Monckton Commission has pointed out how the Southern Rhodesia Land Apportionment Act is regarded by the Africans as "a major discriminatory measure," This reserves for the sole use of Europeans some 48 million acres of land (naturally the best, as in the case of Kenya's White Highlands) and prevents the Africans from occupying plots in the main towns of Southern Rhodesia. Thus in Southern Rhodesia there exists among the Africans a sense of economic despair along with one of political frustration. The Europeans in Southern Rhodesia, however, seem determined to maintain their position of racial superiority and the Dominion Party, speaking for

(*Continued on page* 6)

Indians Causing "Headache"

NEW DELHI.—The problem of the people of Indian origin in Ceylon was a "headache" for the Ceylonese Government and they would like to settle it said Mr. Maitripala Senanayake, the island's Minister in charge of Home Affairs and Industries, at a Press Conference. He added: "We mean to take it up with your Government at a future date. Our Prime Minister might come here for a discussion." No date for the visit had been considered yet.

Mr. Senanayake said that illicit immigration into Ceylon continued and there was "a very well-organised traffic" which was posing a problem to the Ceylonese authorities.

The Ceylon Government did not want to "nationalise" the Press, but merely sought the conversion of private newspaper companies into public ones, so that ownership was broad-based, Mr. Senanayake, told the newsmen.

Mr. Senanayake said that a wrong impression had been created abroad about the Ceylon Government's intentions in the matter. He explained that the Press in Ceylon was owned by a handful of people and it had been functioning in a partisan way. "We want it to function in a democratic and broad-based way. We are not trying to curb the freedom of the Press. Nor are we trying to make them party papers. Notwithstanding the fact that the whole Press was against us during the last two elections, our party was successful."

Asked when legislation on the subject would be introduced, Mr.

(*Continued in next column*)

(*Continued from previous column*)

Senanayake said that they had not yet got down to discussing details and drafting the legislation. Speaking for himself, he said, that there would be a limit on individual share-holdings so that there was no monopoly and that the Government would not have a hand in the election of boards of directors "We presume that the share-holders would be articulate enough to see that a handful of people do not dominate,"—PTI.

Ela Gandhi Married In India

THE marriage took place in India on Friday last (January 6) of Miss Ela Gandhi to Mr. M. Ramgobin. Miss Gandhi is the daughter of Mrs. Sushila Gandhi, of the Phoenix Settlement and the late Mr. Manilal Gandhi. She is also a grand daughter of Mahatma Gandhi.

Mr. Ramgobin is a member of the well known Ramgobin family of Inanda, Natal. The young couple will return and settle in Durban in a few months' time. Their forwarding address in India is: Care of: Mr. Arun Gandhi, Times of India Office, Dadhal.

DR. NAICKER'S NEW YEAR MESSAGE

"AS we step out into the new year and reflect on 1960 it cannot be denied that 1960 will go down in history as a year of remarkable developments which have affected the course of world history," states Dr. G M. Naicker, President of the South African Indian Congress, in the course of a New Year message.

He states: "World Peace has become a vital concern for all nations and particularly the new independent States of Asia and Africa whose future developments, political, economical and cultural must have a important meaning for humanity throughout the world.

"Africa loosening itself from colonial moorings has brought in its train fresh problems which challenge us to help her from the poverty and illiteracy that are her enormous drawbacks We hope that 1961 will see Africa hasten to her destiny as a free continent committed to *peace and happiness.*

"In South Africa we have witnessed a harvest of bitter racial

(*Continued on page 7*)

CHANGE IN TELEPHONE NUMBER

The new telephone number of Indian Opinion and Phoenix Settlement is:

Mount Edgecombe 30

MANAGEMENT, Phoenix Settlement.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Indian Opinion

FRIDAY, 13TH JANUARY, 1961

A Tragic Betrayal

ON Friday last notices appeared in the Durban evening paper that because the rates on properties had not been paid they would be put up for sale by public auction. Among these properties are listed the three properties belonging to the Natal Indian Congress and held in trust by trustees. It is indeed tragic that this situation should arise. When it was first made public that the rates on these properties had not been paid we drew attention to the fact and suggested that since the Natal Indian Congress was incapable of looking after these properties they should be handed over to an independent trust to be used for the benefit of the Indian community as a whole. No heed was paid to this suggestion and we have now reached the point where the Congress is unable to pay the rates, refuses other arrangements for the maintenance of these properties, and because of its intransigence the properties stand on the verge of being lost to the community. Last minute action will still save these properties, but the question is for what purpose.

These properties were acquired as the result of the acumen, wisdom and planning of Mahatma Gandhi when he was in Natal in the early years of the century. They have been in Indian hands for over fifty years. When the Mahatma decided on the purchase of these properties he had in view that a public organisation should have an independent home and independent sources of income as a result of judicious investments. In the early years this was achieved but with the departure of the Mahatma, the character of the Natal Indian Congress changed and it soon became attached to a few individuals who were sufficiently wealthy themselves, not themselves to bother about any income to be derived from these properties. Nor did they so organise their politicis that independent premises were necessary. Their own shops and offices and even employees served admirably. One thing, however, they did: they paid the rates regularly. In fact with such unerring regularity were the rates paid that in the 1930's and the 1940's the Indian community as whole did not know that the NIC possessed properties.

About ten years ago the NIC went to Court and obtained the right to obtain possession of the properties. At the time it was suggested that the properties should be held in the name of the Indian community by an independent trust but the young Turks in the Congress would not have it. They wanted the properties to be held in the name of the NIC. And now this sorry state of affairs. If anything, it is on this issue that the NIC should abdicate its leadership of the community. No organisation or body which is incapable of managing its financial affairs competently can honestly claim that it can manage the affairs of the community. The NIC can at this stage also avoid the lasting odium of the community by taking steps to see that the properties are saved from going up for auction by coming to some arrangement with an independent trust so that the properties remain available to the Indian people, and to others who may want to use it. Will the NIC have enough foresight to do this?

A Catholic Viewpoint

MONEY-LENDING AT INTEREST

The following letter was addressed by the Editor of "The Catholic Worker," New York, to the City Treasurer of New York It speaks for itself.—**Ed. I.O.**

THE CATHOLIC WORKER
39 Sprin Streetg
New York 12, N.Y.
July, 1960

City Treasurer:
Dear Sir,

We are returning to you a check for $3579.39 which represents interest on the $68,700 which we were awarded by the city as payment for the property at 223 Chrystie Street, which we owned and lived in for almost ten years, and used as a community for the poor. We did not voluntarily give up the property—it was taken from us by right of eminent domain for the extension of the subway which the city deemed necessary. We had to wait almost a year and a half for the money owed us, although the city permitted us to receive ⅔ of the assessed valuation of the property in advance so that we could re-locate. Property owning having been made impossible for us by city regulations, we are now renting and continuing our work.

We are returning the interest on the money we have recently received because we do not believe in "money-lending at interest." As Catholics we are acquainted with the early teaching of the Church. All the early Councils forbade it, declaring it reprehensible to make money by lending it out at interest. Canon law of the Middle Ages forbade it and in various decrees ordered that profit so obtained was to be restored. In the Christian emphasis on the duty of charity, we are commanded to lend gratuitously, to give freely, even in the case of confiscation, as in our own case—not to resist but to accept cheerfully.

We do not believe in the profit system, and so we cannot take profit or interest on our money. People who take a materialistic view of human service wish to make a profit but we are trying to do our duty by our service without wages to our brothers as Jesus commanded in the Gospel (Matthew 25.). Loaning money at interest is deemed by one Franciscan as the principal scourge of civilization. Eric Gill, the English artist and writer, calls usury and war the two great problems of our time.

Since we deal with these problems in every issue of "The Catholic Worker" since 1933—man's freedom, war and peace, man and the state, man and his work, and since Scripture says that the love of money is the root of all evil, we are taking this opportunity to live in practice of this belief, and make a gesture of overcoming that love of money by returning to you the interest.

Insofar as our money paid for services for the common good, and aid to the poor, we should be very happy to allow you to use not only our money without interest, but also our work, the works of mercy which we all perform here at the headquarters of "The Catholic Worker" without other salary or recompense than our daily food and lodging, clothes, and incidental expenses.

Insofar as the use of our money paid for the time being for salaries for judges who have condemned us and others to jail, and for the politicians who appointed them, and for prisons, and the execution chamber at Sing Sing, and for the executioner's salary—we can only protest the use of our money and turn with utter horror from taking interest on it.

Please also be assured that we are not judging individuals, but are trying to make a judgment on THE SYSTEM under which we live and in which we admit that we ourselves compromise daily in many small ways, but which we try and wish to withdraw from as much as possible.

Sincerely yours,
DOROTHY DAY
Editor, "The Catholic Worker."

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

INDIAN OFFICERS BEATEN UP IN THE CONGO

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI.—Speaking in the Security Council of the United Nations recently, Mr. V. K. Krishna Menon, India's Defence Minister condemned the treatment meted out to Indian diplomats and the Press Trust of India Correspondent by Colonel Mobutu's soldiers in the Congo.

Speaking in the Council as the representative of an interested Power which is not a member of the Council, Mr. Menon said that Indian diplomatic officials had not been treated in the way they were entitled to be treated. There had been intrusion into their property. Indian officers had been knocked down and beaten. There had been "plain highway robbery and insults.

India was not whining about this, because the Government took the view that they must accept the rough with the smooth, but this was not the sort of thing that should happen. Another Indian officer had his eardrums punctured by Congolese while yesterday Congolese troops had seized an ambulance and disarmed an Indian military policeman, Mr Menon added.

Brigadier Rikhye, the United Nations Indian Military Chief, and Mr. Rajeshwar Dayal, Special Representative of the Secretary-General, had often been under threat of attack, Mr. Menon said. Indignities had been heaped on the Indians as if they were "occupiers of the Congo," he said, adding that they were now coming to a stage of total anarchy in the Congo

Expulsion Of Indian Pressmen

The Press Trust of India correspondent in the Congo had twice been set upon and beaten up, Mr. Krishna Menon said. Gendarmes went to his hotel—"and I leave the rest to your imagination," the Indian delegate added.

He said that it was not a couple of ruffians who had committed these acts because afterwards the Congolese authorities expelled the correspondent, which meant that the acts had official sanction. Mr. Krishna Menon said that he had since heard that the expulsion order had been rescinded, thanks to intervention by friendly Powers.

Official diplomatic papers covered by immunity had been interfered with, not for espionage, but for sheer plunder, he said What was more, there was reason to think that the Congo authorities took the attitude that any country that expressed something hostile in the United Nations was an unfriendly nation.

Mr. Menon referred to the College of Commissioners set up by Colonel Mobuto as "overgrown school boys" who were engaging in high politics. These young politicians were sowing the seeds of feuds

Referring to the United Nations demand for the withdrawal of Belgian troops from the Congo, he said Belgium had said they were withdrawn, but it was a case where the troops that had been "withdrawn" were still there.

It was an unfortunate fact that troops took less time to go into some one else's country than to get out.

Mr Hammarskjoeld had spoken earlier of the situation in Stanleyville but cruelty was cruelty wherever it was perpetrated, and what happened in Leopoldville was no less important than what happened in Stanleyville.

The taking of hostages was a violation of international law and the Geneva conventions and it was "very bad" for a State to start its career with such violations.

Mr. Krishna Menon said he did not accept the "second hand statements of the British and United States delegates and the delegate of the Congo in the Council that Mr. Lumumba was well.

The Indian representative said he believed that Belgium had concentrated troops in Ruanda-Urundi, the trust territory neighbouring the Congo. This was a violation of the trusteeship agreement and principles, he said.

Espionage Rings In Delhi

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI. — The police raided three different places in the capital recently and seized some documents in connection with the espionage cases under investigation. Two persons were reported to have been held for interrogations but it could not be ascertained if any arrest had been effected. The police first raided the house of a business man in Karol Bagh. The other two raids were conducted in New Delhi about an hour later. Investigation in one of the cases has been completed. Two persons were arrested in that case for passing on information to a neighbouring country. Top intelligence officers are personally supervising the progress in the other two cases In these cases, secret information was reported to have been passed on to a leading Communist country and a European country.

Patrick Duncan Makes An Explanation

Mr. Patrick Duncan, editor of "Contact", writes:

Sir,—Thank you for the kind things which you have said about me in your issue of 9th December.

Among the kind things however you say: "He has elected to pay a fine in a situation in which Gandhi would have gone to gaol."

I cannot agree with your commentator here. I do not purport to be *able* to follow the exalted example of Gandhi in everything, and I certainly am not conceited enough to try to suggest that I do. But in this example, the decision to pay a fine instead of serving three hundred and fifty days in prison, I am satisfied that Gandhi would have done as I did. I do not believe that he ever laid down a hard and fast rule that in every single case where a choice could be made between fine and imprisonment, it is absolutely obligatory to choose prison.

In gratitude to you for all you are doing to keep alive and to strengthen the spirit of the Mahatma,

Yours truly,
PATRICK DUNCAN.

New Premises For Indian Commission

NAIROBI.—The main office of the Commissioner for India, Nairobi, until recently located in 'India House,' Duke Street, and the Information Service in India, located in the Bank of Baroda building, Victoria Street, have shifted to the new Life Insurance Corporation building on Coronation Avenue.

New India Assurance Co. Ltd.,

India's Leading Company

We Transact:

Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Jalbhoy Rustomjee & Son

140 Queen Street, — Durban

Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW

That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;

That NEW INDIA operates in over forty-five countries;

That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;

That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.

FOR SECURITY AND SERVICE INSURE WITH NEW INDIA

NON-VIOLENT ECONOMY

By M. K. GANDHI

The following is a collection of some observations made by Mahatma Gandhi on economics. It is taken from "Bhoodan", the weekly organ of the Bhoodan Movement.

I SUGGEST that we are thieves in a way. If I take anything that I do not need for my own immediate use and keep it, I thieve it from somebody else. It is the fundamental law of Nature, without exception, that Nature produces enough for our own wants from day to day; and if only everybody took enough for himself and nothing more, there would be no pauperism in this world, there would be no man dying of starvation.

I am no Socialist and I do not want to dispossess those who have got possessions; but I do say that personally those of us who want to see light out of darkness have to follow this rule. I do not want to dispossess anybody; I should then be departing from the rule of non-violence. If somebody else possesses more than I do, let him. But so far as my own life has to be regulated I dare not possess anything which I do not want. In India we have got many millions of people who have to be satisfied with one meal a day, and that meal consisting of *Chapati* containing no fat in it and a pinch of salt. You and I have no right to anything that we really have until these many millions are clothed and fed. You and I who ought to know better, must adjust our wants, and even undergo voluntary privation in order that they may be nursed, fed and clothed.

(*Speeches and Writings of Mahatma Gandhi, p. 384*)

—o—

I must confess that I do not draw a sharp or any distinction between economics and ethics.

Economics that hurt the moral well-being of an individual or a nation are immoral and, therefore, sinful.

Thus the economics that permit one country to prey upon another are immoral. It is sinful to buy and use articles made by sweated labour.

(*Young India, 13-10-'21*)

—o—

According to me the economic constitution of India and for the matter of that of the world, should be such that no one under it should suffer from want of food and clothing. In other words, everybody should be able to get sufficient work to enable him to make the two ends meet And this ideal can be universally utilized only if the means of the production of the elementary necessaries of life remain in the control of masses. These should be freely available to all as God's air and water are or ought to be; they should not be made a vehicle of traffic for the exploitation of others. Their monopolization by any country, nation or group of persons would be unjust. The neglect of this simple principle is the cause of the destitution that we witness today not only in this unhappy land but in other parts of the world too.

(*Young India, 15-11-'28*)

—o—

True economics never militates against the highest ethical standard, just as all true ethics to be worth its name must at the same time be also good economics. An economics that inculcates Mammon worship, and enables the strong to amass wealth at the expense of the weak, is a false and dismal science. It spells death.

True economics, on the other hand, stands for social justice, it promotes the good of all equally including the weakest and is indispensable for decent life.

(*Harijan, 9-10-'37*)

—o—

I want to bring about an equalization of status. The working classes have all these centuries been isolated and relegated to a lower status. They have been *Shoodras*, and the world has been interpreted to mean an inferior status I want to allow no differentiation between the son of a weaver, of an agriculturist and of a schoolmaster.

(*Harijan, 15-1-38*)

—o—

Economic equality is the master key to non-violent independence. Working for economic equality means abolishing the eternal conflict between capital and labour.

It means the levelling down of the few rich in whose hands is concentrated the bulk of the nation's wealth on the one hand, and a levelling up of the semi-starved naked millions on the other. A non-violent system of government is clearly an impossibility so long as the wide gulf between rich and the hungry millions persists.

The contrast between the palaces of New Delhi and the miserable hovels of the poor, labouring class cannot last one day in a free India in which the poor will enjoy the same power as the richest in the land. A violent and bloody revolution is a certainty one day unless there is a voluntary abdication of riches and the power which riches give and sharing them for the common good.

I adhere to my doctrine of trusteeship in spite of the ridicule that has been poured upon it. It is true that it is difficult to reach. So is non-violence difficult to attain. But we made up our minds in 1920 to negotiate that teep ascend.

(*Constructive Programme p 20-21*)

—o—

I suggest that, if India is to evolve along non-violent lines, it will have to decentralize many things.

Centralization cannot be sustained and defended without adequate force. Simple homes from which there is nothing to take away require no policing; the palaces of the rich must have strong guards to protect them against dacoity. So must huge factories. Rurally organized India will run less risk of foreign invasion than urbanized India, well equipped with military, naval and air forces.

(*Harijan, 30-12-'39*)

—o—

Today there is gross economic inequality. The basis of socialism is economic equality. There can be no Ramrajya in the present state of iniquitous inequalities in which a few roll in riches and the masses do not get even enough to eat.

(*Harijan 1-6-'47.*

PAKISTAN ENVOY EXPRESSES A HOPE

India And Pakistan Will March Together

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—The hope that "in the days to come Pakistan and India will march shoulder to shoulder in the tasks that lie before them," was expressed by Mr. A. K. Brohi, High Commissioner for Pakistan in India, in Bombay recently. Speaking at a reception given in his honour by the Progressive Group at "Gul Mohr" Mr. Brohi, after that preliminary remark, addressed the gathering on a subject chosen by himself for the occasion.

It was a scholarly address and the speaker drew copiously from various systems of philosophy, quoting a number of adages in support of the definition that progress was something more than the multiplication of means of satisfying the basic human wants such as food and clothing. Mr. Brohi said that the purpose of progress was the same, namely to reach a certain goal, but the methods differed.

The saving of time and energy by the application of the means at the disposal of mankind should, he thought, be utilised for purposes really worthwhile and for higher things. That was progress. Progress in olden days consisted of personal development and was confined to only a class of individuals in a particular station of life.

Today, the Pakistan envoy said, great masses of humanity were coming into their own and the present-day progress was of an impersonal nature. And that was the right type of progress. The masses were being freed from poverty, want, ignorance and other disabilities suffered by them for centuries.

Progress, he added, was being brought to the door-step of the common man. Mr. Brohi reiterated that application of progress should relate to mankind as a whole. Progress envisaged the conquest of the animal in man and the transformation of the "inner self into a higher life."

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

SIT-INS: NON-VIOLENCE IN AMERICA

By Stuart Nelson in the October 1960 issue of "Gandhi Marg", a quartely journal of Gandhian Thought. This is the second and concluding instalment of this article. The first appeared in our issue of December 16, 1960—Ed. I.O.

ON 21st August, 1960, *The Washington Post and Times Herald* pointed editorially to signs of acceleration "in the slowly evolving pattern of race relations". The editorial closed optimistically with the following prediction: "If to the inescapable pressure of economic conditions there can now be added the moral influence of the South's churches and the leadership of the Presidency, a tremendous transition can be achieved." Here attention is called especially to the implication of faltering in duty by the churches of the South. This is a particularly sad commentary when the sit-in movement has prompted the highest praise by religious and secular leadership of the North on account of its essentially religious character. The religious community of the South, moreover, has placed itself in a most vulnerable position by the forced separation of a Negro student from the Vanderbilt University School, located in Nashville, because of the student's participation in the sit-in movement of that city. This student, the Reverend James M. Lawson, Jr., has long expressed opposition to violence having served a year's sentence in prison for refusing military service. For three years he was a missionary in India under the auspices of the Methodist Church and during this period became thoroughly acquainted with and devoted to the method of non-violent resistance as taught and practised by Mahatma Gandhi. The Chancellor of Vanderbilt University, a noted Christian scholar and clergyman, has defended his dismissal of Mr. Lawson but the fact remains that the Dean of the Divinity School and nine other members of its faculty resigned in protest of the student's dismissal. More than a hundred members of the Vanderbilt University faculty protested the suspension, and a number of graduates of the Divinity School have returned their degrees. Religious publications and leaders of the North have expressed warm support of the Southern student movement and deep regret for the action of Vanderbilt University in the case of Mr. Lawson. Later withdrawal of resignations by Vanderbilt's teachers and certain concessions to Mr. Lawson, not yet accepted by him, have not softened opinion concerning what has been called "the year's most unhappy episode in higher education" in America.

On the credit side of Southern religious leadership is the disapproval by so many teachers within Vanderbilt University of their institution's position. Clergymen in two Northern Carolina cities and in Richmond, Virginia, have expressed support in various ways of the intent and spirit of the student movement. None the less, the position of Southern churchmen on the whole leaves much to be desired.

To what extent, now, have the student demonstrations achieved their objective? The picture changes from day to day but, viewing the situation broadly, demonstrations have been held, during the first four months, in all the Southern and border states and in 89 communities. Recent reports account for 27 cities in which lunch-counter segregation has been ended as the direct result of student demonstrations. Attorney General William P. Rogers has announced that, as the result of informal discussions with representatives of chain stores, these businesses have ended the lunch-counter segregation of their stores in 69 Southern communities, in 70 per cent of which there had been no demonstrations and no publicity. Especially significant is the report, to date, of an absence of community protest of these steps and the absence of a decline in purchases by the patrons of the stores effected. Indeed, when businesses in Nashville decided to de-segregate their lunch counters, citizens there experienced "a feeling of deep relief, and more, a quiet pride of achievement."

Such is the sit-in movement in the United States. What now is its deeper meaning against the total picture of race relations in America? In the first place it marks only the beginning, on a large scale, of a new approach to a complex of unsolved racial problems in this country. In fact, the students have even now moved beyond the lunch-counter stage to an attack upon segregation in public libraries of the South. Negroes, suffering from the summer heat, have breached the racial barrier and bathed at a segregated beach, to be beaten and arrested for their pains. This adventure is called a "wade-in." The latest development is the "kneel-in". On Sunday mornings Negroes have presented themselves at the doors of white churches, in some instances to be admitted normally, in others to be refused admission or to be offered special seating arrangements. Unhappily, all that these students or others have done in the present movement has, as we shall now see, but touched the fringe of problems faced by Negroes in America because of their race.

On 17th May 1954, the Supreme Court of the United States held that segregation by race in educational institutions supported by State funds is a violation of the U. S. Constitution and on 31st May 1955 the Court decreed that the desegregation of such educational institutions should proceed "with all deliberate speed." On the sixth anniversary of the 1954 decision five States of the Union had not desegregated a single institution and only six per cent of the South's Negro children were attending educational institutions with white children. It is evident that something more than a decision by the Supreme Court is necessary if institutions of learning in America are to be open to all on the same terms, regardless of race.

Residential segregation by races is the historic pattern in the United States and is only slowly yielding in both the North and the South. In 1948 the Supreme Court ruled as unconstitutional the then prevalent practice of stipulating in a deed of sale by the seller of property that the buyer may not sell the property to any persons other than those of the Caucasian race. Nevertheless, by group agreement, whites still refuse to sell property in their neighbourhoods to Negroes and when one breaks with this unwritten law and a Negro moves into a white neighbourhood an exodus of white families begins and soon the area is completely or predominantly Negro. This factor contributes in large part to the continued racial complexion of Government-sponsored educational institutions. As slum clearance, urban redevelopment and tenant relocation proceed, Negroes often suffer grievously. They are dislodged from their old sub-standard dwellings and are prevented by discrimination and low incomes from acquiring adequate homes and, in some instances, any homes at all. Even in Northern cities attempts by Negroes to move into certain neighbourhoods are often accompanied by the bombing of their homes and by other acts of violence.

The employment of Negroes is increasing in many areas, thanks to Fair Employment Practices legislation, the increased labour demand in certain fields and the general tendency towards a relaxation of racial discrimination. A great gap in this area, however, still needs to be filled, the most striking proof of which is the growing discrepancy between income in the United States for whites and Negroes. During the five-year period from 1953 to 1958 the increase of the median income of whites was 20.7 per cent; that of non-whites was 10.2 per cent. In 1958 the income of non-whites was only 51.2 per cent of that for whites. These figures constitute a highly disturbing commentary on the employment status of Negroes in America.

Related basically to all racial discrimination in the United States is the partial denial of the vote to Negroes. The 1959 report of the United States Commission on Civil Rights revealed that although 60 per cent of voting-age Southern whites are registered for voting, only 25 per cent of Southern Negroes are registered. In 1954 in Mississippi, a State notorious for discrimination against Negroes, only 3.89 per cent of the total 1959 non-white population of voting-age was registered

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

In South Carolina only 10.8 per cent of the non-white population of voting-age was registered, although 33.9 per cent of the white voting-age population was certified for voting. The causes of this great injustice are many, including violence and threats of violence, the prospect of economic reprisals against Negroes by their employers, and arbitrary rulings concerning competence for voting. In Tuskegee, Alabama, the home of Booker T. Washington's Tuskegee Institute, the town boundaries have been redrawn to eliminate from voting eligibility Negro personnel of Tuskegee Institute and other Negroes living in the city of Tuskegee.

This is a partial view of the facts of race relations in the United States which led to the sit-in movement and which prompted one of its participants Edward B. King, Jr., a student at Kentucky State University, to say: "We claim for ourselves every simple that belongs to a freeborn American Citizen. Until we obtain these political, civil and social rights we will never cease to protest and assail the ears of America. Is America not our land? Have we Negroes not built it, and bled for it, too? Does not our toil...of 300 years sanctify its soil? It is here that we stand and stay and succeed."

These are the facts which lead to the confident prediction that the spirit and method already so successfully employed in the lunch-counter episode will be used to reshape the entire structure of race relations in the United States.

This view is further supported by certain signal revelations made during the past seven months by the sit-in movement. In the first place, young men and women have emerged as a potent, if not irresistible, force for changing the old order. Their adoption of a great cause and a noble method, their fixed resolve coupled with uncommon restraint, their capacity for suffering—these have evoked in America an admiration of rare depth and warmth. Here is a power which henceforth must be reckoned with.

The movement has revealed possibilities of a unity in the Negro people which is of critical importance to their progress. Support of the young crusaders has come from all groups of Negroes—those of an older generation who, from long suffering, have been partially robbed of the will to protest; those accustomed to repay insult with insult, violence with violence; those devoted especially to the legal approach; those wont to rest their case exclusively in prayer or in victory in a world after death. Thousands of non-retaliating, suffering sons and daughters of these people protesting a wrong have transformed their elders into ardent supporters of the cause.

This youth struggle has revealed in white Americans a reservoir of good will, an appreciation of fine human conduct, and the power of acquiescence in good grace even at some cost of pride. These are qualities which presage an eventual reformation of viewpoint on the part of those upon whose support rectification of present injustice eventually rests.

Finally, we have witnessed the use in America on a wide scale of a long neglected means for redressing ancient wrong—the act and the spirit of non-violent resistance. Press accounts of the movement have stressed its non-violent character and leading Americans have repeatedly and generously praised it. Those, wherever they may live, who build their hopes for the world upon a commitment to such a way of life must surely be gladdened and emboldened by this testimony from America.

INDIA PAPER ADVISES RHODESIA

(Continued from front page)

white extremists, is practically indistinguishable from the supporters of *apartheid* in the Union of South Africa. Sir Edgar seems to be trying to outdo the extremists by carrying out a policy of repression of African aspirations. His attitude towards Federation is curious. He defends the idea as vehemently as Sir Roy Welensky himself but he would reserve for Southern Rhodesia the right to secede, should its white inhabitants feel that they are having too much of African nationalism, in tune with developments in Nyasaland and Northern Rhodesia. Extremist Europeans are also reported to be forming a "Rhodesian Republican Army," a Central African version of the Ku Klux Klan apparently.

The Chief Justice has based his resignation on the ground that the recent Law and Order (Maintenance) Bill "outrages almost every basic human right and is an unwarranted invasion by the Executive of the sphere of the Courts." The repercussions of this resignation will be wide. No doubt the extremist Europeans in Southern Rhodesia will execrate this high-minded Chief Justice. The Africans are certain to feel that their protests, against hopeless odds, have received very powerful moral backing. Public opinion in Britain, where there is an instinctive respect for an independent judiciary, cannot but become more hostile to Sir Edgar and Sir Roy. The Monckton Commission has pointed out the widespread distaste of Africans for the Federation and the present wave of repression in Southern Rhodesia will serve only to augment the numbers of the Africans who feel so strongly on the point. Southern Rhodesia has a strong colour bar in existence and recent half-hearted attempts to break its hold have not impressed the Africans. In fact the time has come for the European settlers in Rhodesia to recognise the inevitability of a transfer of power to the representatives of the Africans. The Federation contains about eight million people in an area of 475,000 square miles; and, of these, only about 297,000 are of European stock. The Asians and people of mixed race form a total of about 39,000, a very small minority indeed. It is true that there is a greater concentration of Europeans in Southern Rhodesia than in the other two constituents of the Federation: but even there the Africans are an overwhelming majority. The Southern Rhodesian European extremists have a great sympathy for the practitioners of *apartheid* but plans for a link-up with South Africa may not be easy of achievement in the world today. The only wise course is for the settlers to come to terms with African nationalism and that without any further loss of time. Instead Sir Edgar seems determined to make vagrants, by his laws, out of responsible African political leaders.

Phone 835-6786 P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co.

(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars

½ Gallon	9/6	each	F.O.R. DURBAN
1 "	12/6	"	"
2 "	20/-	"	"
3 "	35/-	"	"
4 "	45/-	"	"

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,

P.O. BOX 1250. - DURBAN.

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishnan	11	6
Eminent Americans—J. T. underland	7	6
Christian Missions—M. K. Gandhi	5	0
e lected Letters I—M. K. Gandhi	1	0
Towards New Education—M. K. Gandhi	2	4
Public Finance nd our Poverty—J. C. Kumarappa	2	[illegible]
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. . R. V. Rao	3	0
Christianity Its Economy nd Way Of Life —J. C. Kumarappa	2	8

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Fear Of Growing Might Of China Discounted

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI.—The Prime Mr. Nehru said that the Chinese occupation of Indian territory was, in the historical perspective, a serious development "with a very long reach about it in future," and this made it necessery to build up the border region in the country "to face any difficulty that might arise."

In his reply to the foreign affairs debate in the Rajya Sabha, Mr. Nehru spoke on the border problem and its long-range implications. He made references to the work of the Indian and Chinese officials which ended recently and to a Congress member's remark about the growing might of China.

Mr. Nehru said that he had a healthy respect for China's strength, but he did not think that China would succeed in descending upon India and sweeping everything before it. He warmed up as he added, "There is going to be no yielding to any threat from any Power to our territory. I do feel confident in the capacity and determination of the Indian people, more specially of the Army, the Air Force and the Navy to face any contingencies with advantage to us."

Replying to the PSP leader, Mr. Ganga Saran Sinha's criticism that the Prime Minister had spoken little or nothing on the interference of the Soviet bloc countries while blaming Belgium and the West, Mr. Nehru said that Belgium could not have followed the policy of re-entering the Congo and encouraging secession unless other Powers had put up with it.

"I am not for a moment, saying that the supporters of Mr. Lumumba were free from guilt. My point is that the Congolese Parliament must meet and function." If necessary, he said, the United Nations should use force to see that Parliament met by taking action against those who prevented members from attending it.

While dealing with the situation in Laos, Mr. Nehru, said that for Laos safety lay in steering clear of extreme positions and Prince Souvanna represented that policy.

In reply to Dr Kunzru, the Prime Minister clarified his attitude to the question of reorganisation of the U.N Secretariat. He thought some persons could be associated with the Secretary-General to bring to bear upon his mind reactions from different parts of the world.

U.N. CHIEF TO MEET NEHRU

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—Mr. Hammarskjoeld, United Nations Secretary-General, is expected to confer with the Prime Minister, Mr Nehru while in India in mid-January on developments in the Congo, the situation in Laos and other vital international issues, according to lobby sources here. It is believed that Mr. Hammarskjoeld will persuade Mr. Nehru not to withdraw Indian personnel from the Congo and urge him to use India's good offices with friendly, non-aligned countries to act likewise. Without the co operation of these countries, the U.N. operation in the Congo, it is stated, is doomed. Mr. Hammarskjoeld is expected to arrive in Bombay on January 18 to attend the meeting of the U.N. Scientific Advisory Committee there the next day. Mr. Hammarskjoeld has already outlined to the General Assembly his plans for the Congo. These include the convening of Parliament, the neutralisation of Col. Mobutu's political role by the creation of a more normal form of government, and efforts at the reconciliation of the warring political parties

Ayub Khan On Berubari

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI. — President Ayub Khanis letter to Mr. Nehru, over Berubari, which has been described by the Indian Prime Minister as "not very pleasant" was written in "the interests of India and in his own (Mr. Nehru's) interest" President Ayub Khan, who returned from Dacca recently after a three-week tour of East Asian countries, said that his stand over Berubari—rejecting any alternative to the Nehru-Noon Agreement—was inspired by his concern for the Indian Prime Minister's own position. "If he can be intimidated over this issue, he can be intimidated over any other issue as well." The President's statement was interpreted in diplomatic circles as a patronising one and consistent with his earlier statement in Dacca, when he "advised" the Indian Prime Minister to honour his commitments. The President was happy about his "long and interesting tour" which took him to Burma, Indonesia, Philippines, Japan and Bangkok. He looked forward to greater economic co operation between Japan and Pakistan. His proposal for a visit by a Japanese delegation representing various interests was being considered by the Japanese Government.

Disasters Hit Farm Output

(Indian Opinion India Service)

NEW DELHI—Disaster has struck China's agriculture in 1960. Giving a year-end review of farm production in the People's Republic Radio Peking said that 150 million acres of farm land, representing more than half the area under cultivation, were hit by natural calamities—drought, floods, typhoons and insect pests. Of the 150 million acres affected 66.6 million acres suffered seriously. During 1959 more than 100 million acres, or nearly 40 per cent of the total cultivated area, were hit by natural disasters, but in 1960 the disasters were particularly devastating, Radio Peking said. "The situation, therefore, is more serious than last year," it said. With the exception of Tibet and Sinkiang, drought ravaged the rest of China's farm land in varying degrees. The effects of the dry spell were particularly severe in Hopei, Honan, and Shantung provinces where 60 per cent of the cultivated area was affected. The dry spell lasted for an unbroken period of six to seven months. So acute was the drought in Shantung that the Yellow River could be waded across from one bank to the other. Typhoons and floods ravaged 20 provinces and autonomous regions and in their wake came insect pests, the broadcast said. This year China imported a quarter million tons of wheat from Australia alone and is currently making frantic efforts to import food grains from every available source in stage off malnutrition. The gravity of the situation can be gauged by the increasing number of famished refugees who are escaping to Macao and Hong Kong.

Dr. Naicker's New Year Message

(Continued from front page)

antagonism arising out of the oppressive implementation of apartheid laws and although we sadly look back on Sharpville, Langa, the Emergency, the numerous mass trials and the disastrous application of Bantu Authorities in Pondoland, the assumption of Republican Status in South Africa—yet we march into the new year in the confident belief that the darkest hours are always before dawn and that in 1961 we will see not a harvest of racial bitterness but the removal of forces and ideologies that preached separatism and applied force in maintaining white supremacy.

The Indian people with decent pride commemmorated their Centenary and with grave dignity asserted their self respect by rejecting a separate Indian University,

We look forward to a century of wisdom and enlightenment instead of decades of darkness.

In the new space era we hope that as true South Africans we will rise above our parochial interests and emphasise our oneness with the common man throughout the world who fights for his freedom from the evil shackles of race discrimination, prejudices and exploitation.

I wish on behalf of the Indian people of South Africa to convey my warmest greetings to every fellow South African.

Mr. Okeke, Education Minister of Nigeria recently visited India to recruit teachers, doctors and engineers for newly-independent Nigeria.

Newly Arrived 'Jaico' Books

KASHMIR PRINCESS	25 s.
The Unmarried Widow	4 s.
The Spell Of Aphrodite	4 s.
Some Inner Fury	4 s.
War And Peace	4 s.
The Whirlwind	4 s.
The Voice Of God And Other Stories	4 s.
Kadambari	4 s.
Keeping Fit	4 s.
Nectar In Sieve	4 s.
He Who Rides A Tiger	4 s.

(Postage 6d. Extra)

Obtainable From:

INDIAN OPINION,
P.Bag, Durban.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

fifty years ago... *January 1911*

INSULT TO MR. DAWAD MAHOMED

(From "The Indian Opinion" January 14, 1911)

WRITING to the *Natal Mercury* on the 9th inst., Mr. Dawad Mahomed, President of the Natal Indian Congress, says:—

May I request you to be so good as to give publicity to the following facts:—My son is an invalid, and, under medical advice, I am obliged to send him to Ingogo, so that he may have the benefit of a more invigorating climate. Accordingly, on Friday last I went to the railway office, and asked the clerk in attendance to reserve a compartment for myself and my family by Sunday's mail train, and this was agreed to, on the understanding that I should purchase the ticket the following day. On Saturday I bought the ticket, and was told that the compartment was already reserved. Yesterday, at half past two, in order to make assurance doubly sure, I made personal inquiries at the station, and was once more informed that the accommodation would be provided. To my infinite surprise, however, on my arrival at the station, last evening, with my family, my invalid son, and several European Indian friends, and after having made a number of necessary preparations involving a great amount of trouble, I was informed that I should not be allowed to travel by the mail, as it was full up, and I must travel by the kafir mail, as all seats in the mail train were to be reserved for Johannesburg passengers.

Apart altogether from the immense inconvenience that has been caused me, and a great discomfort that a journey by the kafir mail would cause to my son in his present delicate condition of health, I desire to voice an emphatic protest against the insulting treatment that has been extended to me for the first time since my arrival in this country, 27 years ago. I feel sure that such treatment would never have been accorded to me had I been a European. My countrymen in this Province have conferred upon me the honour of electing me to preside over the organisation which represents their interests in the Province. Treatment, therefore, such as that complained of is naturally regarded as a communal humiliation. My son was born here, and has been studying for the Bar. What, sir, must be his feelings when he sees his father insulted in this way, after a generation's domicile in a British Colony, and through him the whole community to which he feels it an honour to belong? At a moment such as the present, when extreme tension prevails between India and South Africa, it is most unfortunate that occasion is taken to commit such hopelessly tactless errors as those to which I have above referred.

'Natal Mercury' Comment

Commenting upon the above letter, our generous contemporary says:—

We publish in another column a letter from Mr. Dawad Mahomed, in which he makes a serious complaint of unjust treatment by the railway authorities and we are bound to say he has grounds for asserting that he has been most harshly and most unjustifiably treated. Mr. Dawad Mahomed, as most old Durban residents know, is an Indian merchant of the highest standing among his people, and we say, unhesitatingly, is respected by many of the European community as a gentleman of education and good principles. Apart from all this, however, the treatment accorded to him ought not to have been meted out to anyone who took the steps he did to secure for himself and his family a compartment by the mail train to Ingogo on Sunday evening . . . Let any of us imagine what our feelings would be in such circumstances. Suppose, under doctor's orders, a European gentleman had decided to take his family upcountry, had shut up his house, and proceeded with all his luggage and everything else to the station, to be told, when arriving there, that the accommodation paid for a day in advance, and guaranteed at the time, and up to a few hours previously, was not available. Such treatment would be resented not merely as inhuman but as a gross breach of contract and in Mr. Mahomed's case the injustice and utter disregard of the guarantee is none the less. The very least the authorities could have done, when they found that the whole of the accommodation on the train was required for Johannesburg, was at once to have communicated with Mr. Mahomed, without waiting for him to arrive at the station, but, having bought and paid for his ticket, and the accommodation having been guaranteed to him, he ought to have got it, and the manner in which it was taken from him was one of the most tactless and cruel things we have heard of.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. 'Phone 33-1654

WATCHES, Gents models—25 Jewels, waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. 104/105, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9279, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

DRY RED CHILLIES

30lbs Nett bag 55/-, and 12lbs bag 22/-, also Africans' long handle brooms 20/6 per dozen. Besides these, we also have in stock ground Red Chillies.

Write to:

MAARMANS (Pty) Ltd.

Box 26, Phone 128.

BRITS. Transvaal.

BOOKS FOR SALE

My Experiments with Truth	15	0
Truth is God	2	6
Women and Social Injusitce	7	6

Obtainable From:

'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban,
Natal

Books For Sale

Sixty Years After (Natesan)	1	0
Public Finance	2	0
Eminent Americans	7	6
Bapu's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	2	6
Gandhi Techniques in the Modern World —By Pyarelal	1	6
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	1	0
My Dear Child—Gandhiji	3	9
My Religion—Gandhiji	5	0
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Manubehn	1	6
Nature Cure	2	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6

Obtainable From:

"Indian Opinion"
P. Bag, Durban, Natal.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

No. 1—Vol.-LVIX.

Friday,

13th January, 1961

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 4d.

INDIAN OPINION

ઈન્ડીયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૧ તા. ૧૩ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૧. છુટક નકલ પે. ૪

*

ધર્મ અને તપ, યોગ અને યજ્ઞ તથા જીવનનો મુખ્ય આધાર માત્ર સત્ય જ છે. સત્ય બ્રહ્મ છે. સત્યને મસ્તક નમાવી વારંવાર પ્રણામ કરો.

—શિવાનંદ

પોન્ડોલેન્ડમાં યુનોના સેક્રેટરી જનરલ

સોમવારે યુનાઇટેડ નેશનસના સેક્રેટરી જનરલ મી. હામ હેમર્શોલ્ડ ટ્રાન્સકાઇની મુલાકાતે આવ્યા હતાં. તેઓ અમટાટાથી પોન્ડોલેન્ડ પોતાની ઈચ્છાથી ગયા હતાં. બપોરે જમવાનું મુલતવી રાખી મી. હાગે પોન્ડોલેન્ડ જવાની ઇચ્છા દર્શાવી, અને આખરે આખી ટુકડી પોન્ડોલેન્ડની મુલાકાતે ગઇ.

તેઓ જ્યારે અમટાટામાં હતા ત્યારે થોડા બાન્ટુ લોકોએ એક પત્ર મી. હામને પહોંચાડવાનો પ્રયાસ કર્યો. એ પત્ર મી. હામને મળ્યો કે નહિ તે કહી શકાય એમ નથી. એ પત્રમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું હોવાનું કહેવાય છે કે મી. હામ જે મૂખીઓને મળે છે. તેઓ તો ખરી રીતે સરકારના હાથા છે. ખરા મૂખીઓ યા પ્રતિનિધિઓ તો સળીયા પાછળ જેલમાં પડયાં છે. મી. હાગે એ પ્રતિનિધિઓની મુલાકાત લેવી જોઇએ, ત્યારેજ ખરી હકીકતો બહાર આવશે.

મી. હામ સાથે મીનીસ્ટર ઓફ બાન્ટુ એડમીનીસ્ટ્રેશન એન્ડ ડેવલેપમેન્ટ મી. ડી. વેટ નેલ, ટ્રાન્સકાઇના કમીશ્નર જનરલ મી. હાન્સ અબ્રહામ, અને ચીફ મેજીસ્ટ્રેટ મી. વી. લેબશ્રાન્ટ હતાં. આ ટુકડી મોટરમાં પોન્ડોલેન્ડની મુલાકાતે નીકળી હતી.

મી. હાગે પોન્ડોલેન્ડમાં શું જોયું ?

મી. હામ પોન્ડોલેન્ડની મુલાકાતે નીકળ્યાં ત્યારે ત્યાંનું વાતાવરણ શાંત હતું. કારણ તોફાન થયેલાં વિસ્તારોમાંથી તેમની મોટર ગઇ નહિ—કારણ જ્યાં લશ્કરી દળો અને પોલીસો હતાં ત્યાંથી તેમની મોટર પસાર થઇ નહિ—કારણ મોટરે એવો રસ્તો લીધો હતો કે મી. હામ કાંઇજ જોઇ શકે નહિ. સરકારી અમલદારોએ એવી નીતિથી કામ કરી રહ્યાં હતાં કે મી. હામને કંઇજ ખબર પડે નહિ.

આ દેશનું વાતાવરણ સમજવા માટે મી. હાગે બીન-ગોરા નેતાઓની મુલાકાત લેવી જોઇતી હતી. મી. હામ ડરબન નહિ આવી શક્યા તેથી ઘણાં નેતાઓ દીલગીર બન્યાં છે. ડરબનના બીન-ગોરા નેતાઓ જેવાકે મી. ચીફ લુથુલી, મી. નાયકર અને મી. એ. એમ. મુલ્લાએ મી. હામને મળવાની ઇચ્છા તાર અને પત્રથી દર્શાવી હતી. પરંતુ આજે બધાં દીલગીર બની ગયા છે. આજ માણસો દેશનું ખરું વાતાવરણ મી. હામને સમજાવી શકે એમ હતાં. હવે તો મી. હામના માનસપટ ઉપર કઇ જાતનું પ્રતિબિંબ પડયું એ તો તેઓજ જાણે; કદાચ એમ પણ બને કે આ સરકારની નીતિ સાથે તેઓ સંમત હોય—યાતો જે કંઇ થોડું જોયું તે ઉપરથી તેઓ ઘણું સમજી શક્યા હોય. પરંતુ જ્યાં સુધી તેઓ અહેવાલ બહાર પાડે નહિ, ત્યાં સુધી તો આપણે અંધારામાંજ રહીશું.

સત્ય તો એ છે કે મી. હામ આ દેશના પીડિતોના ખરાં પ્રતિનિધિઓને તો મળ્યાં જ નથી. તો પછી આ પીડિતોની લાગણી, તેઓ કેવી રીતે સમજી શકે એ સમજવાં માટે તો મી. હાગે આ બીન-ગોરા નેતાઓને મળવું જોઇતું હતું. નહિ મળ્યાં એ ખેદની વાત છે. અને આપણી ખરી પરિસ્થિતિ નહિ સમજ્યા હોય તો તે વધારે ખેદની વાત છે. મી. હામ જેવાએ આગળથી તૈયારી કરી આ બધા નેતાઓની મુલાકાત લેવી જોઇતી હતી.

ભારતની આ સિદ્ધિ કંઇ નાનીસુની નથી

—શ્રી નહેરૂ

નવી દિલ્હી : વડા પ્રધાન નહેરૂએ લોકસભા સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે વિશ્વ સમક્ષના પ્રશ્નો સંબંધમાં ભારતે છેલ્લા ૧૨ વર્ષથી જે નીતિ અપનાવી છે, જે સૈદ્ધાંતિક અને વાસ્તવિક પણ છે તેનાથી વિશ્વ અને સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થા વિચાર કરતી થઇ ગઇ છે, એ કંઇ નાનીસૂની સિદ્ધી નથી.

પરદેશ સંબંધક બાબતોની બે દિવસની ચર્ચા સમેટી લેતાં અને સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થાની મહાસમિતિની ચાલુ બેઠકમાં રજુ થયેલી બાબતોનો ખાસ ઉલ્લેખ કરતાં શ્રી નહેરૂએ ફરીથી નિઃશસ્ત્રીકરણ કરવાની અગત્ય ભારપૂર્વક દર્શાવી હતી અને જણાવ્યું હતું કે એ રાષ્ટ્રીય કે આંતરરાષ્ટ્રીય બીજા કોઇ પણ પ્રશ્ન કરતાં વધુ અગત્યનો પ્રશ્ન છે. માનવ જાતની હયાતી આ નિઃશસ્ત્રીકરણના પ્રશ્ન પર અવલંબિત છે.

શ્રી નહેરૂએ દિલગીરી વ્યક્ત કરતાં જણાવ્યું હતું કે કેટલાક પૂછે છે કે ભારતે શા માટે નિઃશસ્ત્રીકરણ અને બીજી બાબતમાં માથું મારવું જોઇએ. અહીંના કોઇ પણ સભ્ય આવી સાંકડી વિચારસરણી ધરાવતા હોય એથી મને આશ્ચર્ય અને કંઇક દુઃખ થાય છે. આ નિઃશસ્ત્રીકરણની બાબત પાછળ ખરેખર શું છે તે તેઓ હું સમજી શકતા નથી. એવું વારંવાર કહેવાયું છે કે નિઃશસ્ત્રીકરણ પરજ માનવજાત નિર્ભર છે. આપણે પણ માનવ જાતના જ ભાગ છીએ એટલે આ પ્રશ્ન આપણી હયાતી અને આપણા ધ્યેયોની સિદ્ધિનો જ છે. હું આ નિઃશસ્ત્રીકરણના પ્રશ્નનું મહત્વ બરાબર સમજવા એ કંઇક લાગણીભરી રીતે વિચારાય એમ ઇચ્છું છું.

નિઃશસ્ત્રીકરણથી આપણા સંરક્ષણને ખરાબ અસર થશે એવી કેટલાકોની ટીકા અંગે શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે એ જ દર્શાવે છે કે આ પ્રશ્નની આ બાજુ પર સંપૂર્ણપણે વિચાર ચલાવાયો નથી. જો નિઃશસ્ત્રીકરણ થાય તો આખી દુનીયા બદલાઇ જાય અને આપણે બીજી કોઇ પણ રીતે કરતાં વધુ સલામત બનીએ.

દેખીતી રીતે જ કોઇ એકાદ મોટો દેશ શસ્ત્રસજ્જ રહે તો તે સમગ્ર દુનીયાનું નિઃશસ્ત્રીકરણ કહેવાય જ નહિ. રશિયા, અમેરીકા, બ્રિટન, અને ફ્રાંસ નિઃશસ્ત્રીકરણ કરવા સંમત થાય અને ચીન સંમત નહિ થાય તો તે વિશ્વ સમસ્તનું નિઃશસ્ત્રીકરણ કહેવાય જ નહિ. હકીકતમાં મોટા દેશો એ કદી સ્વીકારે જ નહિ. નિઃશસ્ત્રીકરણ દુનીયાના તમામ દેશોને પ્રમાણસર રીતે લાગુ પાડવું જોઇએ અને તે

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૮)

કુ. ઈલા ગાંધીના લગ્ન

જાન્યુઆરીની છઠ્ઠી તારીખે કુ. ઇલા ગાંધીના લગ્ન શ્રી એમ રામગોબીન સાથે ભારતમાં થયા હતાં. કુ. ઇલા, સુશીલાબેન ગાંધી અને સ્વર્ગસ્થ મણીલાલ ગાંધીના પુત્રી થાય છે. આ ઉપરાંત તેઓ પૂ. મહાત્મા ગાંધીજીના પૌત્રી પણ છે.

ઇનાન્ડા (નાટાલ)ના જાણીતા રામગોબીન કુટુંબના શ્રી રામગોબીન એક કુટુંબીજન છે, થોડા માસમાં આ નવ પરિણિત યુગલ ડરબનમાં વાસ કરવા માટે આવી પહોંચશે. ભારતમાં એમનું સરનામું નીચે મુજબ છે.

C/O શ્રી અરૂણ ગાંધી
ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિયા ઓફીસ,
દાદર, — મુંબઈ.

ટેલીફોન નંબરની બદલી !

૩૦ જાન્યુઆરી ૧૯૬૧ થી ઇન્ડિયન ઓપિનિયન અને ફીનીક્સ સેટલમેન્ટનો ફોન નંબર નીચે મુજબ બદલાશે.

માઉન્ટ એજકોમ્બ ૩૦.

વ્યવસ્થાપક
ફીનીક્સ સેટલમેન્ટ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૩ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૧.

ખેદજનક દશા

ગયા શુક્રવારે ડરબનના સાંજ-પત્રમાં એક જાહેરનામું નંખાયું હતું. એ જાહેરનામામાં જાહેરાત થઇ હતી કે અમુક મિલકત માલિકોએ હજી સુધી કર ભર્યું નથી, એથી તે હરાજીમાં વેચાશે. આ મિલકતોમાં ત્રણ નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની મિલકતો છે, જે હાલ ટ્રસ્ટીઓના હાથ નીચે છે. એ ખેદજનક છે કે આજે આવો પ્રસંગ ઉભો થયો છે. જ્યારે પ્રથમ એ ખબર અમને મળી કે આ મિલકતો ઉપર કર ભરાયા નથી ત્યારે અમે સૂચના કરી હતી કે આ મિલકતો કોંગ્રેસ સાચવવા માટે અશકિતમાન હોય એ મિલકતો કોઇ પણ ખાનગી ટ્રસ્ટના હાથે સોંપાવું જોઇએ કે જેથી હિંદી જનતા એનો લાભ લઈ શકે. અમારી એ સૂચના ઉપર કોઇએ ધ્યાન ન આપ્યું, અને આજે એવી પરિસ્થિતિ ઉભી થઇ છે કે કોંગ્રેસ એ કર ભરવા શક્તિમાન નથી, અને બીજી સૂચનાઓ ઉપર ધ્યાન આપતી નથી અને એની નકારને લઇ એ મિલકતો જનતા ગૂમાવી બેસે એમ છે. અણીના ઘડીએ એ 'કદાચ બચી જશે-પણ શા કામને માટે?

આ સૈકાના શરૂઆતના વરસોમાં જ્યારે પૂજ્ય મહાત્મા ગાંધીજી નાટાલમાં હતાં ત્યારે તેમની કુશાગ્ર બુદ્ધિ, ડહાપણ અને યોજનાઓથી એ મિલ્કત મેળવી શકાય' હતી. એ મિલ્કતો પચાસ વરસો ઉપરથી હિંદીઓના હસ્તકે રહી છે. જ્યારે પૂ. ગાંધીજીએ એ મિલ્કત ખરીદવા ઈચ્છા કરી ત્યારે એમની દ્રષ્ટિમાં એ હતું કે કોઈ પણ જાહેર સંસ્થાને માટે એક સ્વતંત્ર મકાન અને સ્વતંત્ર આવક આવે એવી કાયદેસરની મૂડી-રોકાણ હોવી જોઇએ. શરૂઆતના વરસોમાં પૂ. બાપુજીની ઇચ્છા અનુસાર બધું થયું, પરંતુ પૂ. બાપુજી દેશ જતાં નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસનું રૂપ બદલાયું અને તરતજ થોડાક વ્યકિતગત્ માણસો જેઓ પૈસાદાર હતાં તેમના હાથમાં તે જઇ પડી. આ લોકોને એમાંથી આવક મળે કે નહિ તેની પડી ન હતી. એ સિવાય તેઓએ સ્વતંત્ર મિલ્કત પ્રાપ્ત કરવી જોઇએ એ નીતિ પણ અખત્યાર કરી નહિ. તેમની દુકાનો અને ઓફીસોમાં રાજકીય ચર્ચાઓ થતી અને એમાં તેઓના નોકરો વફાદારીથી ભાગ ભજવતા. એક વસ્તુ તેઓએ કરી-તે એ કે, તેઓ સમયસર કર ભરી દેતાં; અને એ બાબતમાં તેઓ એટલાં ચોક્કસ હતાં કે ત્રીસ અને ચાલીસના સાલોમાં હિંદી જનતાને એ પણ ખબર ન હતી કે નાટાલ ઈન્ડિયન કોંગ્રેસ પાસે મિલ્કતો છે.

કેટલેક વરસો ઉપર નાટાલ ઈન્ડિયન કોંગ્રેસ, કોર્ટે ચઢી એ મિલ્કતો પોતાને હસ્તે લીધી. તે વખતે એવી સુચનાઓ થઇ હતી કે હિંદી જનતાના નામે એક સ્વતંત્ર ટ્રસ્ટે આ મિલ્કતનો કબજો રાખવો, પરંતુ કોંગ્રેસના નવજુવાનોને આ રૂચ્યું નહિ. તેઓની ઇચ્છા હતી કે આ મિલ્કતો નાટાલ ઈન્ડિયન કોંગ્રેસના નામ ઉપર રહે. આજે વિપરીત પરીણામ તેઓના માથા ઉપર લટકી રહ્યું છે. એ ચોખ્ખી વાત છે કે નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસે હિંદી જનતાની નેતાગીરી છોડી દેવી જોઇએ. જે સંસ્થા પોતાની આર્થીક પરિસ્થિતિ સાચવી શકે એમ નથી તે શું સમાજની નેતાગીરી લઇ શકે? આ સિવાય નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસે કોઈ પણ સ્વતંત્ર ટ્રસ્ટ સાથે સમજૂતી કરી એ મિલ્કતો બચાવી લેવી જોઇએ, કે જેથી તે હિંદી જનતાને કામરૂપ નીવડે. શું કોંગ્રેસમાં એ કરવાની દીર્ઘ દ્રષ્ટિ છે?

જીવનની સાધના

(કેદારનાથ)

જીવનનો અંત ક્યારેક આવવાનો છે, તે પહેલાં માણસે શું સાધવાનું છે? મનની નિર્મળતા, અલિપ્તતા અને ઉદાત્તતા તે સાધી શકે, પ્રસન્નતાપુર્વક તેનો ક્રમયોગ ચાલતો રહે તો તેને કૃતાર્થતા લાગ્યા વગર રહેશે નહિ એમ મને લાગે છે. આવી કૃતાર્થતા કેવળ બાહ્ય પરિસ્થિતિ કે બાહ્ય સફળતા પરથી આપણે ઠરાવીએ તો તેમાં ભુલ થવાનો સંભવ છે. પરંતુ કર્મમાં પોતાની ચિત્તશુદ્ધિ અને પોતાના સદ્‌ગુણોના પરિપોષની દ્રષ્ટિથી કર્મની અને જીવનની સફળતા સાધવાનો આપણો પ્રયત્ન હોય તો ઉપર લખેલી કૃતાર્થતા આપણે પ્રાપ્ત કરી શકીશું એમ લાગે છે. પરંતુ તે માટે આપણે કાંઇક નિયમિત સાધન રાખવું જોઇએ. શરીર સ્વચ્છ, નીરોગી અને સુદ્દઢ રાખવા માટે જેમ આપણને રોજ સ્નાન, આરોગ્યદાયી, નિયમિત ને પરિમિત ખાનપાન અને વ્યાયામની જરૂર છે તેમ ચિત્તની નિર્મળ અને સ્થિર અવસ્થા રહેવા માટે અને પ્રસન્નતા માટે ચિત્તનાં નિયમિત અભ્યાસનીયે આપણને જરૂર છે. ચિત્તની સ્વસ્થ કે અસ્વસ્થ અવસ્થા પ્રમાણે તે અભ્યાસનું પ્રમાણ ઓછું વધતું કરવાની જરૂર તે સાથે જ હોવાની. આ રીતે પોતાના ચિત્તને જેવું જોઇએ તેવું બનાવવાનો પ્રયત્ન કર્યા વગર આપણું નહિ ચાલે. આપણને દુઃખ અને પશ્ચાત્તાપમાં નાખનારા અનિષ્ટ, અયોગ્ય અને અનિચ્છનીય તરંગો-જે ઉઠે નહિ એમ આપણને લાગે છે તે—ચિત્તમાં ન ઉઠે અને ઉઠે તો તેમને સહેજે દુર કરી શકાય એવી શકિત આપણામાં ચિત્તના અભ્યાસ વગર આવશે નહીં. ચિત્ત શુદ્ધ રાખવા માટેય દરરોજના સ્નાન જેટલી જ આવા અભ્યાસની જરૂર છે. અસ્વચ્છતામાંથી આપણે પોતાના શરીરને ગમે તેટલું બચાવવાનો પ્રયત્ન કરીએ તો પણ કુદરતી રીતે શરીરમાંથી બહાર નીકળતી મલિનતાથી અને બહારનાં ધૂળ, કચરા વગેરેથી આપણું શરીર રોજ અસ્વચ્છ થાય છે, અને રોજ સ્નાન વગેરે કરીને આપણે તેમ સ્વચ્છ રાખવું પડે છે તેમ આપણે પોતાના મનને ગમે તેટલું સારૂં રાખવાનો પ્રયત્ન કરતા હોઇએ તો પણ તેના પર અંદરના સંસ્કારોના અને બહારના કર્મનાં મેલ ચડતા જ હોય છે. તે પ્રમાણે ચિત્ત પર પણ અંતર્બાહ્ય પરિણામ નિપજાવનારાં કાર્યો સૃષ્ટિના નિયમાનુસાર સદૈવ ચાલુ જ હોય છે. માટે આપણે પોતાના ચિત્તની બાબતમાં અત્યંત જાગ્રતપણે પ્રયત્નશીલ રહેવું જોઇએ. તમારી આજની શારીરિક અને માનસિક સ્થિતિ જોતાં તમે કોઇ જગાએ કેટલાક દિવસ પણ સ્વસ્થપણે રહો અને મનને સ્થિર રાખવા માટે કાંઇક અભ્યાસ કરો તો તમને બંને બાજુથી પુષ્કળ લાભ થશે. શરીર અને મનમાં કાંઇક પણ સુધારણા થશે. તેની તમને ઘણી જરૂર છે. તમારી આજની સ્થિતિ આવી જ ચાલુ રહેશે તો શરીર સાથે મનનું અસ્વસ્થપણુંયે વધવાનો સંભવ છે. તો આ બાબતમાં તમે જરૂર વિચાર કરો. જીવનમાં જે સાધવું જરૂરી છે તે આપણે સિદ્ધ ન કરીએ તો બધો ખટાટોપ શા કામનો! ખટાટોપ કોઇવાર ઉત્સાહજનક તો કોઈવાર નિરાશાજનક અને ભારરૂપ લાગશે જ. જીવન સાર્થકતાની દષ્ટિએ આપણે આ સ્થિતિને યોગ્ય સમજતા નથી.

ભારતીય સંસ્કૃતિ

વ્રતપાલનનો આપણાં શાસ્ત્રમાં ઘણો મોટો મહિમા છે. એ વ્રતોનું પાલન બાળપણથી જ શીખવવામાં આવે છે; અથવા એમ કહો કે જન્મ્યા પહેલાંથી જ શીખવવામાં આવતું હતું તો એમાં અતિશયોકિત નહિ થાય. કારણ, સંતાન ઉત્પન્ન કરવાના કૃત્યમાં પણ સંયમ અને નિયમ કહેવામાં આવ્યા છે. સ્ત્રીપુરૂષ સંબંધને પણ કેવળ ક્ષણિક શારીરિક સુખને સારૂં નહિ, પણ સંસાર ચલાવવાને સારૂ આવશ્યક માનીને એ સંબંધને પણ નિયમોના બંધનમાં મુકવામાં આવ્યો હતો, એટલે જે સંતાન થતાં તે સંયમ નિયમો સાથે સંસ્કારી અને સંસ્કૃત થતાં એ સંતાનોના સંસ્કાર એક રીતે જન્મ્યા પહેલાં જ, માતા પિતાના સંસર્ગ વખતે જ આરંભાતા. આજે આપણે આ સંયમો અને નિયમો સાચા અર્થમાં ભૂલી ગયા છીએ; ઘણું ખરૂં એ નિયમો સમજતા પણ નથી. પરિણામે એ નિયમો આપણને જીવનનું સુખ મેળવવામાં બાધારૂપ લાગે છે, અથવા આપણને તે પાળવાની આવશ્યકતા જ લાગતી નથી, અથવા એ નિયમોને એક જુની રૂઢિ માનીને છોડી દેવા એને આપણે પ્રગતિશીલતાનું ચિહ્ન સમજીએ છીએ. આજે તો વૈજ્ઞાનિક સાધનોના ચમત્કારોએ આપણને આંજી નાખ્યા છે. પણ આપણે ભૂલી જઇએ છીએ કે જેને આપણે 'કુદરત પર વિજય' માનીએ છીએ તે માત્ર કુદરતના નિયમો જાણીને તે અનુસાર ચાલવું એટલું જ છે; એ કુદરત પર વિજય નથી.

—ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

હરેક મનુષ્યને ત્રણની પ્રાપ્તિ દુર્લભ છે

૧. યોગ્ય સંસ્કારવાન કુળમાં જન્મ
૨. સુમેચ્છા યાને મુમુક્ષુતા
૩. સાચા સદ્‌ગુરૂની પ્રાપ્તિ

આ ત્રણની પ્રાપ્તિને મહાપુરૂષોએ અતિ દુર્લભ ગણેલી છે, માનવજન્મની દુલભતા સંબંધે કહેવામાં આવ્યું છે. મુમુક્ષુતા અને સંસારની માયિક પ્રપંચ જાળમાંથી હર હંમેશને માટે બંધન-મુક્ત થવાની ઇચ્છા. આવી ઇચ્છા મનુત્રીમાં કોઇનેજ થાય છે. અને તેમાંથી જવલ્લેજ કોઇ આગળ વધવા સાધવામાં પ્રવૃતે છે, અને સાધનામાં જોડાયેલાઓમાંથી નજીવી જ સંખ્યા કાર્ય સિદ્ધ કરવામાં સફળ થાય છે; કારણકે, માયિક પદાર્થોની મોહકતા, પંચ વિષયોની આકર્ષતા, સ્ત્રી, પુત્ર, ધન, ધામ, મમતા, વિગેરે ત્યા એવા જ બીજા અનેક લાલચ લોભ પ્રલોભ માં ફસાવનારા પ્રસંગો કે પદાર્થોથી મનને એકદમ હઠાવી, સદ્‌ગુરૂપરાયણ બનાવવું એ કંઇ છોકરાઓનો ખેલ નથીજ. પામર માણસોને તોએ પણ ભાન હોતું નથી કે, હું દેવદુર્લભ નર તનને પામ્યો છુ. તેતો પશુ, પક્ષી સમાન જન્મે છે, જીવે છે અને મરે છે. વિષયી જીવો આ લોક-પરલોકના મોજો ભોગવવા તથા મેળવવાની ધુન માંજ મસ્ત બની રચ્યા પચ્યા તથા જન્મ્યા-મર્યા કરે છે. મુમુક્ષુઓમાં પણ તીવ્ર ઇચ્છાવાળા બહું ઓછા હોય છે, કે જેઓ છેવટ સુધી યમ, નિયમ, સંયમનું પાલન કરી મુક્ત બને છે, અને મુક્ત થયેલા પુરૂષોને સાધન, શાસ્ત્રાદિની કંઇ જરૂર હોતી નથી, એટલે જેમને કંઇક ઇચ્છા થાય છે, તેમાના ઘણા તો મંત્ર-તંત્ર, ભૂત-પ્રેત, દેવ-દેવી જડ-પ્રતિમા પૂજન, ભોગ-બલિદાન, રસ-રસાયન, તથા એવાજ ધૂર્ત પ્રપંચી લોભી છલીકપટી ગુરૂઓની જાળમાં ફસાઇ પડી જીવનને વેડફી નાખે છે. જેમ કે:

"ગુરૂ લોભી શિષ લાલચી,
દોનો ખેલે દાવ;
દોનો બૂડે બાપુરે, ચઢ
પત્થર કે નાવ."

"યે કલી ગુરૂ બડે પરપંચી,
ડાર ઠગોરી સબ જગ મારા"

આ વિકટ ભૂલ ભુલામણીમાંથી આગળ તો કોઇક વિરલાઓજ વધી શકે છે. નહિ તો બાકીના ગુરૂપશુ, કુલપશુ. વિગેરે બની અમૂલા માનવ જીવનને ગુમાવી બેસે છે.

—ગુરૂ-મિલન—

"જાકા ગુરૂ હૈ આંધરાં,
ચેલા કહા કરાય;
અંધે અંધા મીલીયા,
દોનો કુપ પરાય"

પરંતુ ઉત્તમ ગુરૂદેવની પ્રાપ્તિ તો જીવનને ધન્ય ધન્ય બનાવી દે છે જેમ કે:

ગુરૂ મિલે તો સબ મિલા,
ના તો મિલા ન કોય;
માતા પિતા સુત બાંધવા,
યે તો ઘર ઘર હોય.
જાો સત ગુરૂ ના મિલા,
વ્યાકુલ દહું દિસિ ધાય;
આંખ ન સૂઝે બાવરા,
ઘર જરે છૂર બુતાય.
પૂરા સતગુરૂ સેઇયે,
સબવિધિ પુરા હોય;
ઓછે નેહ લગાય કે,
મૂલહુ આવે ખોય."

દુનીયામાં જન્મીને માનવતનની સફળતા તો પુરા સદ્‌ગુરૂ મિલનથી જ થાય છે અને ગુરૂબિનાની સઘળી સાધન સંપત્તિ તથા ઉન્નતિ તથા સમૃદ્ધિ તો એકડા વિનાના મીંડાઓ સમાન સૂન્યવત્ છે, એટલે પુરા સદ્‌ગુરૂ દેવનો ભેટો થતાંજ સાધકનો જીવન પલટો થયો જ સમજવો; પરંતુ પૂરા સદ્‌ગુરૂ દેવને શુરા સાધક તથા શુરા સાધકને પુરા ગુરૂદેવ મળે તોજ "કીટન જાને ભૃંગકો, ગુરૂ કરલે આપ સમાન" આ સદ્‌ગુરૂ વચન પ્રમાણે 'ઇયળ' જેમ ભમરી બની દુઃખ મુક્ત થાય છે તેમ શુરો શિષ્ય પણ તમામ દ્વન્દ દુઃખોથી હરહંમેશના માટે મૂકત થઇ નિજ સ્વરૂપમાં સ્થિર બને છે. શિષ્યે સદ્‌ગુરૂની યોગ્યતા માટે સદ્‌ગુરૂ કબીર સાહેબની આ સાખી ઘણીજ મનન કરવા યોગ્ય છે. જેમ કે:

"શિષ્ય શુરા ગુરૂ પુરા,
સહે શબ્દ પરસાન;
સન્મુખ રહે ધમકા સહે,
નિપજે શિષ્ય સુજાન."

માટે સાચા સદ્‌ગુરૂનાં શરણમાં જઇ ને સાધકે પોતાના સઘળા મદ નો, ગર્વ, ઘમંડનો, તથા મિથ્યા જ્ઞાનનો અહંકાર—અભિમાન ત્યજી દઇ, વિનમ્ર વિવેક યુક્ત દીનતા હીનતાને અંગીકાર કરી, પોતાને ગુરૂદેવના પવિત્ર ચરણોમાં 'સર્વ ભાવને સર્વથા સમર્પિત' કરી નિઃશંક બની તેઓ શ્રીની આજ્ઞા પાલન માટે સર્વદા તઇયાર, તત્પર રહેવું જોઇએ, અને તેઓશ્રીની પ્રસન્નતા માટે અનન્ય ભાવથી પ્રેમ, ઉલ્લાસ, ઉમંગ પુર્વક સેવા—ભક્તિમાં ગરકાવ બની જવું જોઇએ. જેમ કે

ઇશ્વર તે ગુરૂ મેં અધિક,
ધારે ભક્તિ સુજાન;
બિન ગુરૂ ભક્તિ પ્રવિનહુ,
લહે ન આત્મ જ્ઞાન

પરમાત્માથી પણ સન્તો શ્રેષ્ટ છે. કેમકે પરમાત્મા તો કર્મનું ફલ આપનાર છે, જ્યારે સન્તો કર્મની રેખા પર મેખ મારનાર છે. આ કારણેજ ગુરૂ ધની ધર્મદાસજી સાહેબે કહ્યું છે કે:

ધન્ય નર ગુરૂ મહિમા જો જાને

સો અતિનીચ ત્રિલોક પૂજ્ય હે, એસે કવિ કહત સદાને ટેક
વેદ પુરાણ સન્ત ગુરૂ કે ગુન, હરિસે અધિક બખાને;
નામે લેત અઘ પુંજ નાશ હોય, તીનો તાપ સિરાને. ૧
હરિ માયા વશ જીવ ભ્રમતહે, મોહપાશ ઉરઝાને;
ગુરૂ કી કૃપા છૂટિ બંધન સે, પહુંચે મુક્તિ ઠિકાને. ૨
જાની મનુષ્ય મૂઢ જો ગુરૂકો, સેવત ચરણ બિશને;
તેનર મહા અધમ હે પામર, કેવલ કલીમલ સાને. ૩
ભવસાગર મેં ભટકત ભટકત, અજહું ન પાંવ પિરાને;
ધર્મદાસ વિશ્વાસ હીન જન, જમકે હાથ બિકાને. ૪

ધર્મદાસજી કહે છે કે, તે મનુષ્યને ધન્ય છે કે જે ગુરૂની મહિમાને જાણે છે તે મનુષ્ય નીચ જાતિનો હોવા છતાં ત્રિલોકમાં પૂજન કરવા યોગ્ય છે, એમ જ્ઞાની પુરૂષો કહે છે.

મકનભાઇ ગોવધન
ગુઇફોન્ટીન, ટ્રાંસવાલ.

સમજ સોપાન

(શ્રી મોહનલાલ ચાંપાનેરી)

સમગ્ર જગતમાં પ્રેમનું અને શાંતિનું સામ્રાજ્ય સ્થાપવાના અનાદિ કાળથી પ્રયત્નો થતા આવ્યાં છે. ઘણા સંત મહાત્માઓના જીવનો એ કાર્ય અર્થેજ પસાર થયાં છે. તેઓના આદર્શ જીવનો પણ આપણી વચ્ચે આજે પણ મોજુદ છે. તેઓ હંમેશ મનુષ્ય જીવનને માર્ગ દર્શક અને પથદર્શક નિવડયા છે. છતાં મનુષ્ય હંમેશ એના કુંડાળામાં—વર્તુળમાં એટલો બધા ગુંથાયેલો અને પાશમાં જકડાયેલો અને પાંગળો બનેલો ઘણી વાર હોય છે, કે એના જીવનને એ મહાન માનવીઓની મૂર્તિઓ અલ્પ વાર અસર નીપજાવી જઇ એના જીવનને ઉલ્લાસમય અને માર્ગચિંધક બનાવે છે છતાં મનુષ્ય સ્વભાવ બધુંજ વીસરી જઇ એના વર્તુળ કે કુંડાળાની બહાર બહુ પરાણે જઇ શકે છે.

મનુષ્ય એની આસપાસના જીવનનો ભોગ બની તે રીતનું જીવન જીવવામાં રાચે છે. એ પોતે અનુકરણ કરવા હંમેશ લલચાય છે, કારણ કે તે સહેલુ લાગે છે અને એનાથી ત્વરિત લાભ થતાં એ નિહાળે છે. મનુષ્ય સ્વભાવ મોટે ભાગે મનને કેળવવાના અથાક પ્રયાસથી હંમેશ ડરે છે. સહેલું અને સરળ એ શોધે છે. મળતાં વિવેક દષ્ટિને ઉચે મૂકી તે પ્રથમ ગ્રહણ કરી લે છે અને તેના ચિરંજીવ લાભે તરફ દ્રષ્ટિ ન કરતાં તાત્કાલિક લાભો તરફ હંમેશ તેની નજર રહે છે. એનો સ્વભાવ એવો છે કે એ હંમેશ સહેલા પણાનો ભોગ બને છે અને આંધળું અનુકરણ કરતો થઇ જાય છે. ઘણી વાર તો પોતે સાચો હોવા છતાં એ સમાજના બંધનો કે વ્યક્તિઓના વાડાઓથી ડરીને એ પોતાનો માર્ગ બદલે છે. એ પોતે સાચો હોવા છતાં ડરે છે. એ એની નાકામયાબી જરૂર કહી એને એ માટે મનની દ્રઢતા ખુબ કેળવવી રહે છે. એ સહેલુ અને પોપટી શાખે છે કે અસત્યથી, ચાલાકીથી, પ્રપંચથી જીવનની નાની નાની બાબતો ખુબ વહેલી અને ત્વરિત સફળતાને વરે છે. તેમ થતુ એ નીરખે છે અને તેના લાભ પણ નિહાળે છે. જે લાભો ખેલાશક ચિરંજીવ કે શાશ્વત તો નથી જ છતાં એજ એક જીવનનો વ્યવહાર, સુખી થવાનો અણમોલ ઇલાજ એને લાગે છે.

ઘણી વાર જગતના વ્યવહારને ખાતર મનુષ્ય પોતાના આદર્શ અને સદ્ વિચારોને પણ ઉચા મૂકી દે છે. કારણ કે તે પોતે અટૂલો, એકલવાયો તેમજ ભિન્ન પડી જતો પોતાને માને છે. એટલે એ નાહિંમત બને છે અને આદર્શોને એ વિસરે છે. તેને ઢીલા કરે છે એટલે કે પોતાને અનુકુળ અર્થ ઘટાવી લે છે. આમાં મનની નબળાઇને વશ થાય છે અને જીવનને પરાણે બીજી તરફ દોરી જાય છે. એમાં એની હાર થઇ અને આદર્શોની જીત થઇ, ઉન્નત વિચારોને જીવનમાં મૂકવા

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના ઉલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોકસ ૧૫૪૯.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

એટલે તલવારની ધાર પર ચાલવા જેટલું અઘરૂં. એ માટે મનની દ્રઢતા તપશ્ચર્યા અને આત્મવિશ્વાસ પણ હોવાં જોઇએ. કોઇ પણ પરિણામ માટેની તઈયારી પણ રાખવી ઘટે. વળી પ્રભુના વિશ્વાસે પણ એણે રહેવું પડે. ક્યારેક હતાશા પણ સાંપડે અને કપરી કસોટી-અગ્નિ પરીક્ષા પણ થાય. એવી અગ્નિ પરીક્ષાના દાખલાઓ—જેવા કે શગાળશા શેઠ, સુદામા, નરસિંહ, મીરાં, ગાંધીજી વિગેરે સંત મહાત્માઓના જીવનમાંથી ઘણા મળી રહે છે. જેમણે જીવનમાં અત્યંત સહન કર્યું હતું છતાં છેવટે કસોટીમાંથી પાર પડી યશ કલગીને વર્યા હતા. જેમના દ્રષ્ટાંતો આજે પણ પ્રાતઃસ્મરણીય છે. એવા દ્રષ્ટાંતો જીવનમાં હિંમત અને તાજગી આપે છે. હતાશામાં કોઇક આશાનું કિરણ ચમકાવે છે. નાહિંમતમાં હીંમત રેડે છે. ભુલેલાને પુનઃ સુપંથે વાળે છે.

મનુષ્ય સુખ, મોજ અને એશ-આરામ પ્રત્યે વધુ આકર્ષાય છે. એનાથી જીવન કંઇક હળવું, સહેલું અને આનંદમય એ લેખે છે. એ મળેલાં હોવાથી હીંસક આહારથી તેઓ દોષિત નથી લેખતા પણ નરદેહથી તો પ્રારબ્ધનો ઉપભોગ થાય તે દરમીયાન તેને વિવેક બુદ્ધિની વિશિષ્ટ બક્ષીસ મળેલી હોવાથી તેના વડે વિશુદ્ધ ક્રિયામણ આચરીને

તમે 'ઇન્ડીયન ઓપીનીયન' ના ગ્રાહક છો ?

જો ન હોવ તો શા માટે નહિ ?

તે ઉંચી કળાએ જઇ શકે છે. આમ નરાત્મામાંથી મહાત્માની કક્ષાએ અને મહાત્માની કક્ષાગાથી દેવાત્માની કક્ષાએ તથા દેવાત્માની કક્ષામાંથી પરમાત્માની કક્ષાએ પામી શકાય છે એમ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણે પણ કહેલું છે. લભંતે બ્રહ્મનિર્વાણમૃષયઃ ક્ષીણકલ્મષાઃ। છિન્નદ્વૈધા યતાત્માનઃ સર્વ ભૂતહિતે રતાઃ। જેનાં પાપ નાશ પામ્યાં છે, જેની શંકાઓ શમી ગઇ છે, જેણે મન ઉપર કાબુ મેળવ્યો છે, અને જે પ્રાણીમાત્રના હિતમાંજ પરોવાયેલા રહે છે એવા ઋષિઓ શાંતસ્વરૂપ બ્રહ્મને પામે છે. (ગીતા ૫–૨૫) આ સ્થિતિએ પહોંચવા માટે કેવળ માનવના દેહધારી જીવાત્મા જ અધિકારી છે જેથી ગીતાજીએ સલાહ આપેલી છે કે ઉદ્ધરેદાત્માનં નાત્માનમવસાદયેત્। આત્મૈવ હ્યાત્મનો બન્ધુરાત્મૈવ રિપુરાત્મનઃ। "વિવેકયુક્ત મન વડે જીવાત્માનો ઉદ્ધાર કરે, તેને અજ્ઞ તથા અધોમતિમાં ન થઈ જાય; કેમકે આ જ્ઞાનયુક્ત મનજ જીવાત્માનો મિત્ર છે અને જ્ઞાનરહિત મનજ તેનો શત્રુ છે." (ગી. ૬–૫)

વિવિધ વર્તમાન

આરબ રાષ્ટ્રો પોતાનો કાફલો ઉભો કરશે ?

કેરો: સાત આરબ રાષ્ટ્રોના પ્રતિનિધિઓએ અત્રે એક આરબ મુડી સાથે આરબ તેલવાહી જહાજ કાફલો સ્થાપવાની ભલામણ કરી હતી. પણ તે સાથે નવ મહિના સુધી તે નિર્ણયને બહાલ રાખવાનું મુલતવી રાખ્યું હતું.

આરબ લીગ આર્થીક પરિષદની પેટ્રોલીયમ સમિતિએ આ નિર્ણય લીધો હતો

સમિતિના એક સાધને પાછળથી જણાવ્યું હતું કે તેલવાહી યોજના માટે ૧૦૦ સ્ટર્લિંગના શેરોમાં કુલ ૩૫૦ લાખ સ્ટર્લિંગ મુડી જોઇશે એમ સમિતિ સંમત થઇ હતી. આરબ રાજ્યો સરખે હિસ્સે આ મુડી પુરી પાડે. નવ મહિનાના વધુ અભ્યાસ બાદ સરકારોની મંજુરી મેળવવાનું સમીતીએ ઠરાવ્યું હતું.

તેલવાહી જહાજો ખરીદવા કે ભાડે લેવા જગતની જહાજી કંપનીઓનો સંપર્ક સાધવા એક આરબ ડીરેક્ટર બોર્ડ સ્થાપવાનું પણ સમિતિએ સુચવ્યું છે.

આરબ પાઇપલાઇન કંપનીઓ સાથે સુચિત તેલવાહી જહાજોની યોજનાની સ્પર્ધા ટાળવા તેમજ સહકાર સાધવાના માર્ગો વિષે પણ સમિતિ અભ્યાસ કરી રહી છે.

આર્થીક પરિષદ બંધ બારણે મળી રહી હતી.

વિમાનવાહી જહાજોને અપાયેલા અણુબોમ્બ

લંડન: 'ડેલી એક્સપ્રેસ' અખબારે જણાવ્યા પ્રમાણે બ્રીટનના ૭ વિમાન વાહક જહાજોને અણુબોમ્બ આપવામાં આવ્યા છે અને એ રીતે બ્રીટનના નૌકાદળને "પ્રચંડ પ્રહારક શક્તિ" ધરાવતું અણુશસ્ત્ર દળ બનાવવામાં આવ્યું છે.

કેટલાક મહિનાઓ પર બર્કશાયર પાસે અણુબોમ્બના સરકારી કારખાનામાં ઉત્પન્ન થતા બોમ્બના પ્રમાણને અનુલક્ષીને આ બોમ્બ મુકવામાં આવ્યા છે

બ્રીટનના કાફલામાંના વિમાની શસ્ત્ર દળને બોમ્બ ઉછાળવાની ટેકનિકની તાલીમ અપાઇ રહી છે જેથી કરીને અણુબોમ્બના ધડાકામાંથી વિમાન એકદમ વેગળુ જઇ શકે.

કાપડ મિલનો વહીવટ અધિકારીએ લઈ લીધો

ઢાકા: પૂર્વ પાકીસ્તાનના લશ્કરી વહીવટદાર મેજર જનરલ કે. એ. રહીમ ખાને પૂર્વ પાકીસ્તાનની મોટામાં મોટી કાપડ માલે.માની એક ચિત્તરંજન કોટન મીલનાં વહીવટ અને વ્યવસ્થા પોતાને હસ્તક લઇ લીધાં છે. તેમણે આજે રાતે બહાર પાડેલા એક હુકમ દ્વારા જણાવ્યું હતું કે 'ગેરરીતિઓ, ગેરકાનૂની પ્રવૃત્તિઓ અને બેદરકારીને કારણે મિલમાં ગંભીર ગેરવ્યવસ્થા ચાલી રહી હતી. આને પરિણામે કાપડ જેવી જરૂરી ચીજના ઉત્પાદનમાં ઘટાડો થાય અને અસંખ્ય કામદારો બેકાર બને એવો સંભવ હતો.

એલચીઓની આપ–લે સંયુક્ત આરબ પ્રજાસત્તાકે પાછી ઠેલી

લંડન: સંયુક્ત આરબ પ્રજાસત્તાકે એલચીઓની આપલે એક પખવાડીયું પડતી મુકવાનું બ્રીટનને જણાવ્યુ હોવાનું 'અલ અહરામ' અખબારને ટાંકીને કેરો રેડીયોએ એમ જાહેર કર્યું હતું. રેડીયોએ જણાવ્યું હતું કે આ ઢીલનું કારણ બ્રીટન પોતાના કબજા હેઠળના પ્રદેશોમાં કોન્સલ કચેરી ખોલવા દેવાની સંયુકત આરબ પ્રજાસત્તાકની વિનંતિનો જવાબ વાળવામાં નિષ્ફળ ગયું છે તે છે.

લંડનમાંના રાજકીય નિરીક્ષકોના જણાવવા પ્રમાણે સંયુક્ત આરબ પ્રજાસત્તાની પોતાની દશ કોન્સલ કચેરી ખોલવાની પરવાનગી મેળવવા ધારે છે, જેમાંની મોટા ભાગની મધ્યપુર્વ, ઇરાની અખાત અને બ્રીટન સાથે સંકળાયેલ પુર્વ આફ્રિકામાં હશે.

પ્રમુખ નાસર પર શ્રી નહેરૂનો સંદેશો

કેરો: સંયુક્ત આરબ પ્રજાસત્તાક ખાતેના ભારતીય એલચીએ જઇ પ્રમુખ નાસરને ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂનો અંગત સંદેશો પહોંચાડયો હતો. પ્રમુખને લગતી બાબતોના રાજ્ય મંત્રી શ્રી અલી સાબ્રીને આ પાદી સુપરત કરવામાં આવી હતી. શ્રી સાબ્રીએ સોવીયેટ એલચી સાથે પણ મંત્રણા કરી હતી.

કેરોમાં બેલ્જીયન બેન્ક કબજે કરાઈ

કેરો: સંયુકત આરબ પ્રજાસત્તાક રાજ્યના પ્રમુખ શ્રી ગમાલ અબ્દુલ નાસરે અહિની બેલ્જીયન બેંક તથા બીજી કેટલીક નાણાકીય પેઢીઓનું રાષ્ટ્રીયકરણ કરતો હુકમ કર્યો છે એમ કેરો રેડીઓએ જાહેર કર્યું છે.

કોંગોના બનાવો આફ્રિકા માટે ભયરૂપ છે !

આક્રા: ઘાનાની પાંચ દિવસની મુલાકાતે આવેલા ઇથોપીઆના શહેનશાહ હેઇલે સેલાસીના માનમાં યોજવામાં આવેલા ભોજન સમારંભ પ્રસંગે પ્રવચન કરતાં ઘાનાના પ્રમુખ શ્રી ક્વામે ન્કુમાએ કોંગોની પ્રાદેશિક એકતા અને તેના સ્વાતંત્ર્ય સામે કાવતરૂં કરવાનો સંસ્થાનવાદી દેશો પર આક્ષેપ મુકતાં જણાવ્યું હતું કે તેઓ તેમની યોજનાઓ પાર પાડવા માટે સંયુક્ત રાષ્ટ્રોની સંસ્થા અને તેના ધ્વજનો ઉપયોગ કરી રહ્યા છે.

તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે કોંગોમાં આજે ગંભીર પરિસ્થિતિ પ્રવર્તે છે. આફ્રિકાના બધા જ સ્વતંત્ર દેશો માટે આ એક ગંભીર ચિંતાનો વિષય છે. પ્રત્યેક દીવસે કોંગોમાં એવું કાંઇ બને છે જે સમગ્ર આફ્રિકા માટે ભયરૂપ બને તેમ છે.

આગળ ચાલતાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે સામ્રાજ્યવાદ અને સંસ્થાનવાદનાં બળોનો પરાજય કરવા માટે આફ્રિકાની પ્રજાએ એક થવું પડશે. આ બળો આપણા ખંડમાં પગદંડો જમાવવા માટે બધા જ પ્રકારના કાવતરાં કરી રહ્યા છે તે સામે આપણે જાગૃત રહેવાનું છે. આફ્રિકન રાજ્યોએ સંપુર્ણ એકતા જાળવવાની છે અને એકત્રીત નીતિ અખત્યાર કરવાની છે. યુનોમાં આફ્રિકાનાં રાજ્યોની સંખ્યા વધતી જતી હોવાને લીધે આંતરરાષ્ટ્રીય બાબતોમાં તેમની ગણના થવા માંડી છે.

અંતમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે શહેનશાહ હેઇલ સેલાસી સાથે અમે રાજકીય અને આર્થીક સ્વતંત્રતાના સમાન ધ્યેયને સિદ્ધ કરવા માટેનાં સાધનો અંગેના પ્રશ્નો સંબંધમાં ચર્ચાવિચારણા કરીશું ઘાના સક્રિય તટસ્થતાની નીતિને અનુસરી રહ્યું છે. આપણે પુર્વતરફી નથી અને પશ્ચિમ તરફી પણ નથી. આપણે માત્ર આગળ વધવાનું છે–પ્રગતિ કરવાની છે.

આ પ્રસંગે શહેનશાહ હેઇલ સેલાસીને ઘાનાનું સર્વશ્રેષ્ઠ બહુમાન "ઓર્ડર ઓફ ધી સ્ટાર ઓફ આફ્રિકા"નું બિરૂદ અર્પણ કરવામાં આવ્યું હતું.

પૂર્વ જર્મનીનું સૈન્યને અપાતી તાલીમ

બોન, પશ્ચિમ જર્મન સરકારના માહીતી ખાતાએ જણાવ્યું હતું કે, પુર્વ જર્મન સૈન્ય અણુયુદ્ધથી સરજાતી પરીસ્થીતીનો મુકાબલો કરવા માટે તાલીમ લઇ રહ્યું છે. પૂર્વ જર્મનીની લડાયક તાલીમમાં અણુશસ્ત્રો, જંતુ યુદ્ધ તથા રાસાયણિક યુદ્ધની સામે રક્ષણ મળી શકે એવા ખાસ જાતના ગણવેશની જોગવાઇ કરવામાં આવી છે. કીરણોત્સર્ગની અસરવાળા વિસ્તારોની અસરથી મુક્ત રહી શકાય તે માટે રીતસરની લશ્કરી ટુકડીઓની સાથે ખાસ "રસાયણિક કંપનીઓ" રાખવામાં આવી છે.

—બાગોસ, નાઇજીરીયાના પુર્વ પ્રદેશમાં આવેલા ઓનિત્સા પાસે આવેલા આબોસીમાં બળવાખોરો પર પોલીસે કરેલા ગોળીબારથી બે સ્ત્રી સુદ્ધાં નવ માનવી માર્યા ગયા હતા. સત્તર પોલીસ ઘવાયા હતા.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

તમારૂં લવાજમ હજુ બાકી છે?

જો બાકી હોય તો આજે જ મોકલી આપોને! ઘણા ભાઇ બેનોના લવાજમો આવી ગયાં છે, તેનાથી અત્યાર સુધી તો હમારૂં ગાડું જેમ તેમ ગબડયું છે, પરંતુ આપના જેવા જે થોડા બાકી રહી ગયા હોય છે, તેઓ જો હવે જલદી નહિ મોકલશે તો હમારી સ્થિતિ કફોડી થઇ જશે.

છાપા માટે કાગળ, શાહી, સ્ટેમ્પ અને કામ કરનારાઓના પગારો એ બધું દર મહીને ચુકવવાનું હોય છે અને હવે સીલક કશી રહી નથી! શું થાય? બીજો કોઇ ઉપાય રહ્યો નથી, માટે જ આપને આગ્રહ ભરી વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે, આજે જ તમારૂં લવાજમ મોકલી આપો અને હમારી મુશ્કેલી દુર કરો.

આ દેશમાં મહાત્મા ગાંધીજીના સત્ય અહિંસા, સમાનતા, સ્વતંત્રતા, વિગેરેના અણમોલ સંદેશા આજના અશાંત વખતમાં, એમના જ પ્રિય પત્ર "ઇન્ડિયન ઓપિનિયન" મારફતે ઘેરે ઘેરે પહોંચતા રહે તે માટે ઘણા ભાઇ બેનો, દર વર્ષની શરૂઆતમાં જ પોતાના અને મીત્રોના લવાજમો આગળથી મોકલી આપી પૂ. બાપુ પ્રત્યેનાં સાચાં પ્રેમ અને લાગણી બતાવી રહ્યાં છે, અને એ રીતે પૂ. બાપુનું આ દેશમાં શરૂ કરેલું અને અખંડ રીતે ચાલુ રહેલું આ નિસ્વાર્થ માનવસેવાના કાર્યમાં સુંદર મદદ કરી રહ્યાં છે.

માટે તમે પણ આજથી નિશ્ચય જ કરી નાખો અને વરસની શરૂઆત માં જ લવાજમ મોકલી દઇને હમારા કાર્યને સહેલું અને સરળ કરી આપો કે જેથી પુરા ઉત્સાહથી હમે પણ પૂ બાપુનો આ દેશના સેવાયજ્ઞ જન-કલ્યાણ માટે ચાલુ રાખી શકીએ.

આશા છે હવે પછી ઢીલ નહિ કરશો કારણકે, આપની સહેજ આળસથી આવાં કીંમતી લોકહીતકારી કાર્યને ઘણું જ ખમવું પડે છે.

વ્યવસ્થાપકો
'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન.'

બી-આઇ

મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

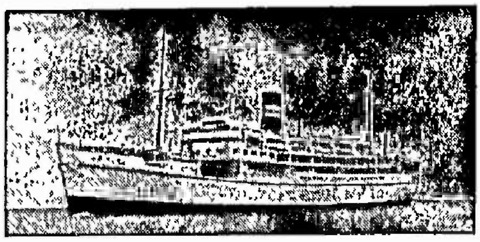

સ્ટીમર કંપાલા ૫મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૬૧માં આવશે અને ૧૦મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

મુંબઇ અથવા કરાચીનું ભાડું.

ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ ક્લાસ	પા. ૧૧૭-૧૫-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૯-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ ખોરાક વગર	પા. ૩૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પ્રાઇ. લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

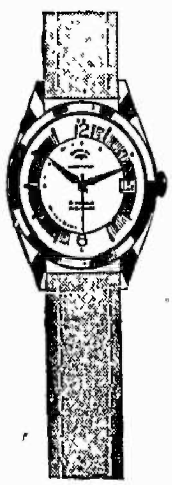

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.
* રોમર
* શેફરી
* લેંકો
* રૂસર
વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

લીસ્ટ નં. ૩ બોધપ્રદ નવાં પુસ્તકો

જગતના ઇતિહાસનું સંક્ષિપ્ત રેખાદર્શન (જવાહરલાલજી)	૧૮	૦
મહાદેવભાઈની ડાયરી ભાગ ૧ લો (ગુજરાતીમાં નથી. હીંદીમાં જ છે)	૧૦	૦
" " " ૨ જો " છે.	૧૨	૦
" " " ૩ જો	૧૧	૦
જીવનનો આનંદ (કાકા કાલેલકર)	૮	૩
અમારાં બા (વનમાળા દેસાઈ)	૪	૬
કેળવણી વિકાસ	૩	૦
ચીન દેશનાં કથાનકો (મુકુલભાઈ કલાર્થી)	૨	૦
જાણવા જેવી વાતો " "	૧	૩
જીવન અને મરણ " "	૧	૩
ધર્મ સંસ્થાપકો " "	૧	૩
પચાસ પ્રેરક પ્રસંગો " "	૨	૦
પ્રતિભાનું પોત " "	૧	૩
બોધક ટીકડીઓ " "	૨	૦
મોટા માણસનાં મન " "	૨	૦
શીલ અને સદાચાર " "	૧	૩
શેખ સાદીની બોધ કથાઓ " "	૧	૬
સંત સમાગમ " "	૧	૩
માનવ જીવનનું ઝવેરાત " "	૧	૩
પ્રાચીન શીલ્પ કથાઓ (ગોપાળદાસ જી. પટેલ)	૧	૬
ગાંધીજીનો વિનોદ (લલ્લુભાઈ મકનજી)	૨	૦
બાપુના બા ને પત્રો (મણીલાલ ગાંધી)	૨	૬
કસ્તુરબા સ્મારક અંક (ઈ. ઓ.)	૧	૬
ગાંધી " " "	૨	૦
ગોલ્ડન જ્યુબીલી " " (ફીનીક્ષ)	૧	૦

Indian Opinion, P. Bag, Durban.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

હિંદના સમાચારો

તા. ૧૦-૧-૧૯૬૧.

ખંભાત નજીક બ્રિટીશ પેઢીનાં સહકારથી શરૂ થનારો ઉદ્યોગ

ખંભાત-ધુવારણ રોડ અગર ખંભાત તારાપુર રોડ વચ્ચેની કોઇ પણ જગ્યામાં એક ખ્યાતનામ બ્રિટીશ પેઢીના સહકારથી "ફ્લોરેસન્ટ" ટયુબલાઇટ લેમ્પસ તથા અન્ય વીજળીક સાધનો બનાવવાનો એક મોટો ઉદ્યોગ ઉભો કરવા માટે એક લીમીટેડ કક્ષાની કંપની દ્વારા પ્રયાસો ચાલી રહ્યા છે.

આ ઉદ્યોગની સ્થાપના અને તેના વિકાસ માટે મુંબઇ અને ગુજરાતના જાણીતા ઉદ્યોગપતિઓના એક બોર્ડની રચના થનાર છે. તેના મેનેજીંગ ડાયરેકટર તરીકે શ્રી પી. જી. વૈષ્ણવનું નામ બોલાઇ રહ્યું છે. ગુજરાતમાં કોઇ પણ એક સુયોગ્ય સ્થાને આ ઉદ્યોગ ઉભો કરવા માટેનો સરકારી પરવાનો પણ આ કંપનીને મળી ચુકયો છે.

સુચિત ઉદ્યોગ સ્થાપવા માટેનું કારખાનું નાંખવાનું સ્થળ નકકી કરવા તેના સ્થાપકોએ વડોદરા, પેટલાદ, ભરૂચ, અને ખંભાતની મુલાકાત લીધી હતી અને તેઓએ ખંભાત ઉપર પસંદગી ઉતારી છે.

ખંભાત વિસ્તારમાં આ અદ્યતન ફેકટરી ઉભી કરવાનું લગભગ નકકી કરાયા બાદ જરૂરી જમીનની તપાસ કરવા વડોદરા અને મુંબઇથી બે અગ્રણી ઉદ્યોગપતિઓ તેમના ટેકનીકલ સલાહકારો સાથે ખંભાત આવ્યા હતા. આ જમીનો માટે તપાસ કરી હતી આ ઉદ્યોગ ઉભો કરવામાં ૨ થી ૩ વર્ષ લાગશે કારણ કે સરકારે ૧૯૬૨માં ધુવારણ વિદ્યુત મથકમાંથી વિજળી આપવાનું સ્વીકાર્યું છે.

૧।। કરોડથી ૨ કરોડ રૂપીયાના ખર્ચે નંખાનાર આ ઉદ્યોગને જોઇતો કાચો માલ પરદેશથી નહીં ખરીદતાં અહીં જ પેદા કરવાનું વિચારાયું છે. અને કાચા માલના ઉત્પાદન માટે રૂા. ૨૫ લાખને ખર્ચે એક ગ્લાસ ટ્રેઇગ પ્લાન્ટ' નંખાશે જ્યારે ફીલામેન્ટર, રસાયણો, કેથોડ, વગેરે પરદેશી ચીજો આયાત કરવા માટેના પરવાના પણ મળનાર છે.

દીવ-દમણ મુકિત માટે રાષ્ટ્રીય સમિતિ

મુંબઇ : આફ્રો-એશિઆઇ એકતાની ત્રીજી રાષ્ટ્રીય પરિષદે ગોવા, દમણ ને દીવની મુક્તિ માટેની ઝુંબેશ આરંભવા માટે રાષ્ટ્રીય સમિતિ રચી છે. સમિતિના પેટ્રન તરીકે શ્રીમતી રામેશ્વરી નહેરૂ અને અધ્યક્ષ તરીકે શ્રીમતી અરૂણા અસફઅલી છે. સમિતિ આ ફીરંગી થાણાઓની મુક્તિ માટેનાં રચનાત્મક સૂચનોની રૂપરેખા દર્શાવતું મેમોરેન્ડમ ભારત સરકાર અને સંસદના સભ્યો સમક્ષ રજુ કરનાર છે.

જપાની પ્રિન્સને કઢી ખુબ ભાવે છે

આગ્રા : જપાનના પાટવી કુંવર પ્રિન્સ અખીટોને હિંદી કઢી ખુબ ભાવી છે અને પ્રિન્સેસ મીચીકો કઢી કેમ બનાવવી એ શીખવા લાગ્યા છે. આ વાત પ્રિન્સેસ મીચીકાએજ જપાની પત્રકારને કરી હતી.

પ્રિન્સેસ મીચીકાએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે મેં મારા નવ મહિનાના પુત્ર માટે પક્ષીઓ વિષેની એક સુંદર પુસ્તિકા ખરીદી છે.

પ્રો. દુરકાળનું અવસાન

મુંબઇ: જુની પેઢીના એક જાણીતા સાહિત્યકાર અને સનાતન હિંદુ ધર્મના તથા સંગઠનના આગેવાન પ્રો. જયેન્દ્ર. રાવ ભગવાનદાસ દુરકાળનું અમદાવાદ ખાતેના તેમના નિવાસસ્થાને અવસાન નીપજ્યું હતું. સદગત તેમના જીવનકાળમાં થોડાંક વર્ષો સુધી સુરતની એમ. ટી. બી. આર્ટસ અને સાયન્સ કોલેજમાં ગુજરાતી સાહિત્યના અધ્યાપક હતા.

સર એડમન્ડ હીલેરી

કાઠમંડુ : પરદેશમાં વૈજ્ઞાનિક તપાસ માટે એક મહિના પૂરતી હિમગિરિ પ્રતિની ખોપરી ઉછીની લઇને એવરેસ્ટના વિજેતા સર એડમન્ડ હીલેરી કાઠમંડુ અત્રે આવી પહોંચ્યા હતા. હવે તેઓ અમેરીકા ને યુરોપ જશે. ઇંડા કૃતિની ને ઘેરા લાલ રંગની આ ખોપરી તેમણે નેપાળના વિદેશમંત્રી શ્રીનાર પ્રતાપ થાપા તથા નેપાળ ખાતેના અમેરીકી એલચી શ્રી સ્ટેલિન્સને બતાવી હતી.

નેતાજીના પુત્રી કુ. અનિતા બોઝનું ભારતમાં આગમન

કલકત્તા : નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝનાં પુત્રી કુમારી અનિતા બોઝ વિમાન માર્ગે અત્રે આવી પહોંચ્યાં હતા. તેમની વય ૧૮ વરસની છે. તેઓ વીએનાથી રોમ થઇને અત્રે આવેલાં છે. કુમારી અનિતા પ્રથમ વાર ભારત આવે છે.

નેતાજીનાં કુટુંબીજનોએ ડમડમ વિમાની મથક ઉપર તેમનું સ્વાગત કર્યું હતું. વિમાન આવ્યા પહેલાં લોકોનું મોટું ટોળુ વિમાની મથકે આવી ઉભું હતું.

કુમારી અનિતાને શહેરમાં આવેલા તેમના નિવાસસ્થાન નેતાજી ભવન ખાતે લઇ જવામાં આવ્યાં હતાં

કુમારી અનિતા દસ અઠવાડિયા ભારતમાં રોકાશે. તે દરમિયાન તેઓ વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂને મળશે. તેઓ કટક, શાંતિનિકેતન, કોહીમા, ડીમાપુર, ઇમ્ફાલ વગેરે સ્થળોની મુલાકાત લેશે.

ભારતની મુલાકાતે આવનાર નોબેલવિજેતા

નવી દિલ્હી : ચાલુ વરસે તબીબી શાસ્ત્ર માટેના નોબેલ પારિતોષિકના જોડિયા વિજેતા સર મેકફરલેન બર્નેટ ભારતની મુલાકાતે આવી પહોંચશે. "વાયરસ" રોગો અંગે સંશોધન કરનાર ઓસ્ટ્રેલિયાના આ જગવિખ્યાત સંશોધક પોતાની મુલાકાત દરમિયાન દિલ્હી, જયપુર અને બનારસ ખાતે આવા રોગો અંગે સંશોધન કરનારાઓ સમક્ષ પ્રવચનો આપશે. સર બર્નેટે તાજેતરનાં વર્ષોમાં "વાયરોલોજી" અને "ઇમ્યુનોલોજી" ઉપર વધુ સક્ષમ અભ્યાસ કર્યો છે.

જુદાં રાજ્ય ઉપર શ્રી પંત

નવી દિલ્હી : કેન્દ્ર સરકારના ગૃહ પ્રધાન પંડિત ગોવીંદ વલ્લભ પંતે લોકસભામાં સંખ્યાબંધ પ્રશ્નોના જવાબમાં જણાવ્યું હતુ કે આસામમાં ટેકરી વિસ્તારોનું રાજ્ય રચવાનું આદિવાસી લોકોના હિતમાં છે અથવા તો આવા રાજ્યની રચના કરવાનો વ્યવહાર છે એમ ભારત સરકાર માનતી નથી.

તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ટેકરીવાળા વિસ્તારોમાંની પ્રાદેશિક અને જીલ્લા સમિતિઓને વધુ સત્તાઓ આપવા ઉપરાંત આદિવાસી લોકોની આકાંક્ષાને સંતોષવા માટે રાજ્યની સપાટીએ ચોકકસ બીજા સુધારાઓ દાખલ કરવાનો પ્રશ્ન પણ કેન્દ્ર સરકાર વિચારી રહી છે.

કામઠી નજીક કોલસાનો જથ્થો

કામઠીમાં તેકાડી-સીલ્લેવારા વિસ્તારમાં સર્વે કરતાં જણાયું છે કે ૩૦૦૦ મીલીયન ટન કોલસાનો જથ્થો ત્યાં સમાયો છે. એમાંનો અડધો ભાગ શુદ્ધ કોલસાનો છે. આ બયાન શ્રી જી. ડી. પાટીલે નાગપુરના મહારાષ્ટ્ર એસેમ્બલીમાં આપી હતી. શ્રી ડી. એસ. નરવેકરના સવાલના જવાબમાં ઉપર મુજબનું બયાન શ્રી પાટીલે આપ્યું હતું.

વિદ્યાર્થીઓની બચત-ટેવ

જામનગર : નાની બચત યોજનાએ લાલપુરના એક હોટલવાળાને તેમ જ તેનાં શાળાએ જતાં બે બાળકોને કરકસર કરી નાણાં બચાવવાની ટેવ પાડી દીધી છે. લાલપુરના રાજાભાઇ નામના હોટેલવાળાને આ યોજનાનો લાભ સમજાતાં તેણે ટપાલ કચેરીમાં સેવિંગ્ઝ બેન્કનું ખાતું ખોલાવ્યું અને એક વર્ષને અંતે તેમાં રૂા. ૧૪૦૦ની રકમ બચાવી.

તેનાં શાળાએ જતાં બે બાળકોએ પિતાને પગલે ચાલીને ખાસ 'સેવિંગ બોક્સ'માં રોજ ચાર ચાર આના નાખીને રૂા. ૧૦૦ની બચત કરી.

ગુજરાત યુનીવર્સીટી

અમદાવાદ : ગુજરાત યુનીવર્સીટીની સિન્ડીકેટની ખાલી પડેલી ચાર બેઠકો માટે નીચે પ્રમાણે સાત જણાએ ઉમેદવારી કરી છે. આ સાત ઉમેદવારોમાંથી ચાર સભ્યોની ચુંટણી સેનેટની બેઠકમાં કરાશે એમ જાણવા મળ્યું છે.

સાત ઉમેદવારોમાં (૧) શ્રી મગનભાઇ પ્રભુભાઇ દેસાઇ, (૨) શ્રી ગિરીશચન્દ્ર દેસાઇ, (૩) શ્રી ઇન્દ્રવદન નાણાવટી, (૪) શ્રી રણજીત શાસ્ત્રી, (૫) શ્રી ઘનશ્યામ ઓઝા, (૬) શ્રી કે. ટી. દેસાઇ અને (૭) શ્રી હિતેન્દ્ર દેસાઇ છે.

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)
ક્રિસમસ અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સહર્ષ જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.
અગરબત્તી-ફેરમબોર્ડ-પ્લાસ્ટીક, રોલ્ડગોલ્ડ અને ચાંદીની બંગડીઓ. નવીન ઘરેણાં અને માથાની ચીજો. ટીકડીઓ, ડાયોમોન્ટીસ અને ઝાલર. મુરાદાબાદી વાસણો અને ફેન્સી ગુડસ.
ટ્રેડરો અને હોકરો માટે અમે ખાસ માલ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. આપ જ્યારે આવતે વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
ડાઇરેક્ટ ઈમ્પોર્ટર્સ અને હોલસેલ મરચન્ટસ
૧૧૬ કવીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન્સ બીલ્ડીંગ) — ફોન ૨૭૩૪૬ — ડરબન.
અમારૂ પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

ઘરમાં ફ્રેમ બનાવી ટંગાડવા લાયક સુકાવ્ય. "મનને બોધ" સ્વ. કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત. સુંદર જાડા કાગળ પર બે રંગમાં છપાયું છે. ભાવ ફક્ત શી. ૧-૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની.
'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ટુંકી વાર્તા

...કેટલા સમયથી ગુંગળાતો...રીબાતો...ભડકે બળતો તેનો આત્મા આજે આઝાદ થયો હતો...

ઇન્સાન અને આઝાદી...!

લેખક: "લતીફ" સુરતી

...અને એક ક્ષણમાં રામજીની ઓરડીમાં કારમું કલ્પાંત મચી ઉઠ્યું... હૈયાફાટ રૂદનના પડઘા ચારેકોર ગર્જી ઉઠ્યા.

એક ક્ષણમાં તો આખી ચાલીમાં સમાચાર ફેલાઇ ગયાં...

'શું થયું...?' મેં પૂછ્યું.

'રામજી મરી ગયો...'

'કયો રામજી...?' મેં ફરી પ્રશ્ન કર્યો.

'પેલો રામજી...હાથલારી ફેરવતો હતો તે...!'

'હા...ચાલો સારૂં થયું...'

'હેં'...એ મરી ગયો અને તમે કહો છો સારૂં થયું...?'

'હા ભાઇ...કુદરત જે કરે છે તે સારા માટે જ કરે છે. અરે! હું તો કહું છું હજી તેને વહેલા મરી જવું જોઇતુ હતું!'

'કેમ...?' આશ્ચર્યસહ મારી આંખો પહોળી થઇ ગઇ મને લાગ્યું કાંતો આ માનવી પાગલ છે અથવા તો એકદમ નિર્દય છે. રામજીના મોતથી આખું ઘર કલ્પાંત કરી રહ્યું છે અને આ ભાઇ કહે છે કે હજી તેને વહેલા મરી જવું જોઇતું હતું!

"જો એ વહેલો મરી ગયો હોત તો આજે તેના ઘરની જે દશા છે તે ના થઇ હોત...તેના ઘરમાં જે કારમી કંગાલિયત અત્યારે છે તે ના હોત... બાબુજી તમે તો નવા ભાડુત છો તમને કશી ખબર નથી...હું બધું જાણું છું... એ ઘરનો વિનાશ મારી નજર સમક્ષ થયો છે...છતાં હું કંઇ કરી શક્યો નહીં. કારણ કે હું મજબૂર હતો. મજબૂરી...! જે માનવીની મોટામાં મોટી કમજોરી-નિર્બળતા છે...એ મજબુરી માનવી પાસે ઘણા નીચ કામ કરાવે છે. મજબુરી આગળ મક્કમ મનનો માનવી પણ પરાજય પામી જાય છે. મારી એટલી શકિત ન હોતી કે હુ રામજીને આર્થિક સહાય કરી શકું...તે છતાં રામજીના કુટુંબને ઘણાએ સહાય કરી...પણ બધાએ કોઇને કોઇ રીતે તેનો બદલો તો વાળી જ લીધો. આ યુગમાં સ્વાર્થ વિનાની સહાયની અપેક્ષા રાખવી એ આપણી મોટામાં મોટી ભૂલ છે, રામજીની બીમારીમાં તેની પત્નીની કાયા કુચો થઇ ગઇ...રામજીના માટે આ દુઃખ ખૂબ અસહ્ય હતું તે ઘણીવાર બધાંને સમજાવતો કે હવે પોતે કદિ સારો થઇ શકશે નહીં. રામજી પોતે એ વાત સારી પેઠે જાણી ચુકયો હતો કે પોતે હવે સારો થઇ શકશે નહીં. કારણ કે કેટલાં વખતથી તે મોત અને જીવન વચ્ચે ઝોલાં ખાઇ રહ્યો હતો તે પોતે ચાહતો હતો કે હવે જલ્દી પોતાનો જીવન દીપ બુઝાઇ જાય તો સારૂં...જેથી ઘરની અન્ય વ્યક્તિઓ ઉપર તે બોજ ન બને...તે ઘણીવાર વિચાર કરતો કે એ શુભ ઘડી કયારે આવશે જયારે મોત તેને પોતાના બાહુઓમાં જકડી લેશે...જયારે એ ધન્ય ઘડી આવશે ત્યારે તેના સુકાએલા ઓષ્ઠો ઉપર પુનઃ સ્મિત ફરકી ઉઠશે... એ ક્ષણનું આગમન થશે. ત્યારે થોડી ક્ષણ માટે તેના નિશ્ચેતન દેહમાં ફરી શકિતનો સંચાર થઇ જશે. એ ક્ષણ આવશે ત્યારે તેની તેજ વિહોણી આંખો માં થોડી વાર માટે એક અજબ પ્રકાર ના તેજનો પ્રવેશ થઇ જશે.

પણ...પણ રામજીની એ આશા આજ સુધી પૂરી ન જ થઇ તે જીવન અને મરણ વચ્ચે ઝોલાં ખાતો જ રહ્યો. તેનું જીવન એક એવા દીપક સમાન હતું જેની ચારે દિશામાં પ્રલય હતું. તોફાન હતું...અને એ દીપકને જલતો રાખવા માટે તેના ઘરની બધી જ વ્યક્તિઓ તનતોડ પ્રયત્ન કરી રહી હતી. દીપકનું ઓલવાઇ જવું નિશ્ચિત હતું છતાં બધાના હૃદયમાં એક આશા હતી જે તમામ ભગીરથ પ્રયત્ન કરાવી રહી હતી.

માનવીનું મન પણ વિચિત્ર વસ્તુ છે તે...કેટલીકવાર અમુક બાબતોના પરીણામથી તે જ્ઞાન હોય છે છતાં પણ તેના પ્રયત્ન તેનાથી વિપરીત જ હોય છે. રામજી પોતાના જીવનની આશા છોડી બેઠો હતો પણ બીજાં બધાંને સંપૂર્ણ ખાત્રી હતી કે રામજી પુનઃ સ્વસ્થ થઇ જશે...અને ફરી ઘરનું વાતાવરણ કિલ્લોલ કરતું બની જશે.

એ આશામાં જ રામજીના ઘરની એક-એક વસ્તુ વેચાઇ ગઇ...ફકત બે ચાર વાસણો ખપ પુરતાં રહી ગયાં.

કારમી કંગાલિયત દિન-પ્રતિ-દિન વેગ પકડતી જતી હતી. છતાંએ રામજીના જીવનની આશ તો તેની તેજ હતી. એ આશામાં ઘણું હોમાઇ ગયું... કેટલાએ અરમાનો હોમાઇ ગયાં...કેટલી આશાઓ ભસ્મીભુત થઇ ગઇ...કેટલા એ ઉમંગોની આતશબાજી થઇ ગઇ... મજબુરીઓ વધતી જ ગઇ...અને દયા માટે હાથ લંબાવતાં જ રહ્યાં. તે સાથે જ દેવું વધતું રહ્યું...જરૂર વધતી રહી... ભૂખ વધતી રહી...અને તે સાથે જ રામજીની બીમારી પણ વધતી જ રહી.

છતાં એ આશામાં તો સહેજ પણ ફેર પડયો નહોતો...મોત અને જીવન વચ્ચે યુદ્ધ ચાલતું જ રહ્યું...આશા અને નિરાશા વચ્ચે રામજીનું જીવન ઝોલા ખાતું રહ્યું. રામજીની દવા પાછળ હવે એ દશા થઇ હતી કે રામજીની પત્ની પાસે પોતાના અને રામજીની યુવાન બહેનના દેહને ઢાંકવા માટે પૂરતાં કપડાં પણ નહોતાં...

બધાં ચાહતાં હતાં કે હવે તો રામજી આ કષ્ટમાંથી છૂટે તો સારૂં... હવે આ કષ્ટમાંથી મોત તેને મુક્તિ અપાવે તો સારૂં...રામજી પોતે પણ ચાહતો હતો...કે હવે આ દુઃખમાંથી હું આઝાદ થઇ જાઉં તો સારૂં...

અને...આજે એ પળ આવી ગઇ ...રામજીની પત્નીનો આશાદીપ ઓલવાઇ ગયો...મૃત્યુએ રામજીને મુક્તિ અપાવી દીધી...આઝાદી ઝંખતા રામજીના દેહમાંથી તેનો આત્મા હવે આઝાદ થઇ ગયો હતો.

અમારી ચાલમાં રહેતાં એ ભાઇએ રામજીની જીવન કથની પૂરી કરી અને અમે બન્ને રામજીની ઓરડી પ્રતિ ચાલ્યાં.

ઓરડીમાં અન્ય ભાડુતો ઉભાં હતાં. સૌના મુખ ઉપર એક પ્રકારના છુપા સંતોષની છાયા સ્પષ્ટ તરવરતી હતી. સૌ ખામોશ હતાં...ખામોશ નહોતી એક રામજીની પત્ની...ખામોશ નહોતી રામજીની યુવાન બહેન...અને ખામોશ નહોતાં રામજીના નાના-નાના બાળકો...!...!

આ બધાનું કલ્પાંત પત્થર દિલને પણ પિગળાવી નાંખે તેવું હતું. સૌની નજરમાં રામજીની મોત એક સામાન્ય મોત હતી. એક ગરીબની મોત... એક લારીવાળાની મોત...રાત દિવસ સખત પરીશ્રમ કરી કુટુંબનું માંડ-માંડ પેટ ભરતાં એક મજદુરની મોત એના મોતની કિંમત જ શી...? રામજીની મોતથી કોઇએ કશું ગુમાવ્યું નહોતું ...ગુમાવ્યું હતું રામજીની પત્નીએ... ગુમાવ્યું હતું રામજીની બહેને અને ગુમાવ્યું હતું રામજીના બાળકોએ...

એક જ ક્ષણમાં તેઓ એક પતિ... એક ભાઈ અને એક પિતાની છત્રછાયા ગુમાવી બેઠાં હતાં.

એક બાજુ રામજીનું શબ હતું... અને તેની પત્ની તેના પર પછડાટો ખાઇ રહી હતી. પણ રામજી શાંત હતો...તેનાં ચક્ષુઓ બંધ હતાં...હા... માત્ર તેના ઓષ્ઠો પર એક વિજયસુચક સ્મિતની રેખા અવશ્ય અંકિત હતી... જાણે કેટલા સમયથી ગુંગળાતા-રીબાતા ભડકે બળતા તેના આત્માને મોતથી મળેલી એ આઝાદીથી તે ખુબ ખુશ હતો.

મેં ઓરડીની બહાર નજર કરી. બહાર આઝાદ દિનનો ઉત્સવ ઉજવાઇ રહ્યો હતો...હરએક ઇન્સાનનો ચહેરો આનંદ અને ઉલ્લાસથી પ્રદિપ્ત હતો. સૌ આઝાદીનો ઉત્સવ ઉજવી રહ્યાં હતાં. હરએક ઇન્સાનના ચહેરા ઉપર આનંદ હતો...

મને વિચાર આવ્યો આઝાદીના આ ઉત્સવમાં...આઝાદીના આ આનંદમાં...આઝાદીના ઉમંગમાં રામજી જેવો એક સામાન્ય ઇન્સાન પણ સામેલ જ છે...કારણ કે કેટલો સમયથી ગુંગળાતો -રીબાતો-ભડકે બળતો તેનો આત્મા આજે આઝાદ થયો હતો. અસંખ્ય ઇન્સાનોની જેમ તે પણ આજે આઝાદીનો ઉત્સવ ઉજવી રહ્યો હોય તેમ રામજીના ચહેરા ઉપર સ્મિતની એક વિજયસુચક રેખા સ્પષ્ટ તરવરતી હતી.

(સમાપ્ત)

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સીઝ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!

શોધવું મટશે, જોઈતુ મળશે, પગદોડ ટળશે.
હમારે ત્યાં નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે: વેણીઓ, સુંદર સ્પન્જ અને બીજી અનેક જાતની મળશે, રીબનો પણ મળશે. ગરમ ઉલના જરસીઝ, પુલોવર, કારડીગન, સીંગલેટ, ચડ્ડી, સોકસ વિ.

બાળકો માટે: નાયલનના ઝભલાં, ટોપી, બ્લાંકેટ, શાલ, સીંગલેટ, ચડ્ડી, સોકસ, નેપકીન્સ, ઉલનકેપ, પેટીકોટ, નાઈટીસ, બીબ્બ, ફેઈસ કલોથ, બાથ સ્પન્જ વિ.

ટેબલ પલસ્ટીક ફલાવર્સ, સ્પન્જના ઓશીકાં, તકીયા, ગાદી, વિ.
વેપાર માટે ચાંદી જેવા ચળકતાં સ્ટેનલેસ સ્ટીલના વાસણો, ઈન્ડેન્ટકરો.
વિલંબ શા માટે! સારો માલ વેચાઇ જતાં શી વાર!!

હમણાંજ ચાલોને: **માબરો હેટર્સ (પ્રો) લી.**

(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)

ફોન નં: ૮૩૫-૭૪૩૧ — પહેલે માળે, — પો. બો. ૫૨૫૭.
માસ્તર ચેમ્બર્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

રૂડીપોર્ટમાં અવસાન

"પરમ પુરૂષના પારખા, પ્રથમ પરોપકાર
પર હિતને કારણે, બનતા આપ ખુવાર
આમ્રતરૂ પર ઘાકયે, મિષ્ટ ફળ "મળનાર
તેમજ પીડનારા પરે, કરે સંત ઉપકાર"

શ્રીમાન છગનભાઈનો જન્મ કણોલી મુકામે તા. ૩૧-૭-૧૯૧૨ના થયો હતો. ભારતમાં કણોલી ગામના એ વતની હતા, શરૂઆતમાં સ્થનિક શાળામાં માતૃભાષાનું શિક્ષણ સંપૂર્ણ કરી વધુ અભ્યાસ માટે મરોલી હાઇસ્કુલમાં જોડાયા ત્યાં મેટ્રીક સુધીનો અભ્યાસ કરી સ. ૧૯૨૭માં દક્ષિણ આફ્રિકા આવ્યા અને વોમ્બાથમાં ગુજરાતી શાળાની સ્થાપના કરી ૧૯૨૯માં રૂડીપોર્ટમાં પ્રથમ આવ્યા અને સ્થાનિક જાણીતી પેઢી. "બોમ્બે હાઉસ"માં જોડાયા. ૧૯૩૨માં રૂડીપોર્ટ હિંદુ સેવા સમાજની સ્થાપના થઇ ત્યારે સહમંત્રી તરીકેનો હોદ્દો સ્વિકાર્યો. એમના ઉત્સાહ અને પ્રેરણાથી સમાજ. આજ અનેક વિધ પ્રવૃત્તિઓ આદરી રહી છે. સમાજ તરફથી માતૃભાષાના પ્રચાર અર્થે ગુજરાતી શાળા ચાલે છે, બાળકોના શારિરીક સ્વાસ્થ્ય માટે વ્યાયામના વર્ગો ચાલે છે, પ્રસંગોપાત બહારના વિદ્વાન વક્તાને આમંત્રણ આપી. વ્યાખ્યાનો થાય છે, દર રવિવારે નિયમિત ધાર્મિક પ્રવચન, ભજન, કિર્તન વિ. પણ થાય છે. એક નાનુ પુસ્તકાલય પણ હસ્તિ ધરાવે છે. પ્રસંગોપાત મનોરંજક કાર્યક્રમ ગોઠવી સમાજ માટે ફંડ એકઠું થાય છે રાહત ફંડના યોગ્ય દાન અપાય છે. એમના જીવનની છેલ્લી ઘડી સુધી એમણે તન મન અને ધનથી સામાજીક કાર્યોમાં સહકાર આપ્યો છે. ધાર્મિક ભાવના એમનામાં ઘણી ઉંડી હતી. અને આધ્યાત્મિક વાંચનના શોખીન હતા. ૧૯૫૦માં શ્રીમાન ડાહ્યાભાઈ પટેલ સાથે એમણે સંયુક્ત વ્યાપાર "પનામા સ્ટોર"ના નામથી શરૂ કર્યો, એ કંપનીના ડીરેકટર તરીકે કામ કરી વ્યાપારી પ્રવૃત્તિમાં પણ અનેક વિધ સફળતા મેળવી છે. સ્વભાવે આનંદી, નિખાલસ હૃદયના એ આત્માને પ્રભુ ચિર શાંતી અપો. તા. ૧૫-૧૨-૬૦ના રાત્રે હૃદય બંધ થવાથી એમનું અકાળ અવસાન થયું હતું.

હમને દુર દુરથી તાર, ટપાલ, પત્ર, ટેલીફોન દ્વારા અનેક સહાનુભુતિના સંદેશા મળ્યા છે તેમજ સ્મશાન યાત્રામાં પણ ઘણા ભાઇઓ એ ભાગ લીધો છે તેમનો સર્વેનો આ છાપું નાયક કુટુંબ વતી હાર્દિક આભાર માનીએ છીએ. તા. ૧૮-૧૨-૬૦ના રૂડીપોર્ટ હિંદુ સેવા સમાજ જાહેર શોક સભા મળી હતી. અને સર્વે ભાઇએ ઉભા થઇને સર્વાનુમતે ઠરાવ પસાર કર્યો હતો કે સભા સખેદ મૃત્યુની નોંધ લે છે. આત્માને ચીર શાંતી મળે અને આપ્તજનોને આવી પડેલી આફત સહન કરવાને પ્રભુ શક્તિ અપો.

ભારતની આ સિદ્ધિ કંઈ નાની સુની નથી

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

પાછા નહિ ફરી શકાય એવો તબકકો વટાવી જવા અગાઉ કરાવું જોઇએ.

ભારતમાં મોટે ભાગે આપણે શાંતિની ઘણી ઘણી વાતો કરીએ છીએ અને હું માનું છું કે આપણે શાંતિમાં માનીએ છીએ. પણ આપણે યુદ્ધની ભયાનકતાને લાગણી ભરી રીતે સ્વીકારતા નથી, કારણ કે આપણે વિશ્વયુદ્ધ જોયું નથી જ્યારે મોટા ભાગની દુનીયાને તેનો અનુભવ થઇ ચુકયો છે. યુરોપના દેશોમાં કોઇ પણ કુટુંબ એવું નહિ હોય જેણે યુદ્ધની ભયાનકતા અનુભવી નહિ હોય તેથી તેમને માટે આ અત્યંત લાગણીભરી બાબત છે. અને એ લાગણીભરી બાબત આજના અણુ અને બીજા શસ્ત્રોના જમાનામાં સો કે હજારગણી ગણવી જોઇએ.

સાભાર સ્વીકાર:

ઝીણા અને કુટુંબ અમબોટીંગ્વીની	૧-૧-૦
ડી. જી. પટેલ જો'બર્ગ	૩-૧૪-૬
જે. ડાહ્યા પ્રીટોરીયા	૧-૧-૦
સ્વ. હીરાબેન ભીખાભાઇના સ્મરણાર્થે બેયાલ	૨-૨-૦

બોર્સ ટ્રીટમેન્ટ માટે ભેટ

ડી. નારણ એન્ડ કુંપની સ્ટેન્ડરટન		૫-૫-૦
એસ. પરાગ	,,	૧-૧-૦
મોડર્ન ટેલર્સ	,,	૧૦-૬
ડુલભ ભુલાભાઇ	,,	૧૦-૬
એન. ડુલભ	,,	૧૦-૬
મીઓ સાબાઇ સ્ટોર બાલફોર		૧-૧-૦

રાતા સુકા મરચા

નેટ ૩૦ રતલ બેગની શી. ૫૫-૦ અને ૧૨ રતલ બેગની શી. ૨૨-૦ અને આફ્રિકાના લાંબા હાથાના શુમ ડઝનના શી. ૨૦-૬.

તેમજ હાથની ખાંડેલી સારા લાલ મરચાં પણ મળશે.

માટે લખો:

Maarmans (Pty.) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

લગ્ન પ્રસંગો માટે
અમને મળો.
સુરતી જમણના અમે સ્પેસ્યલીસ્ટ છીએ.
શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઇ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.
કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ
(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)
ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ; લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.
દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,
બટાટા, ડુગરી (કાંદા), સુકા લાલ મરચાં, ખુરસા, સુકા ઝીગા (છાલા), સોનેરી રંગનો ગોળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું.
સુરણ, રતાળુ, આંબા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ ચાલુ છે.
રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.
All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક
બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ
હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.
જીંદગી, આગ, ચોરી, દુસ્સર, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.
ઈન્કમટેકસ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને ચાર્ટરશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.
Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.
Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.
—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—
જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.
L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor